

O B S A H

	str.
I. Základné údaje o navrhovateľovi	4
I.1. Názov (meno)	4
I.2. Identifikačné číslo	4
I.3. Sídlo	4
I.4. Oprávnený zástupca obstarávateľa.....	4
I.5. Kontaktná osoba, miesto konzultácie	4
II. Základné údaje o navrhovanej činnosti	5
II.1. Názov	5
II.2. Účel	5
II.3. Užívateľ	5
II.4. Charakter navrhovanej činnosti (nová činnosť, zmena činnosti a podobne)	6
II.5. Umiestnenie navrhovanej činnosti (kraj, okres, obec, katastrálne územie, parcelné číslo)	6
II.6. Prehľadná situácia umiestnenia navrhovanej činnosti (mierka 1: 50 000)	9
II.7. Termín začatia a skončenia výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti.....	9
II.8. Stručný opis technického a technologického riešenia.....	9
II.9. Zdôvodnenie potreby navrhovanej činnosti v danej lokalite (jej pozitíva a negatíva)	15
II.10. Celkové náklady (orientačné).....	16
II.11. Dotknutá obec.....	16
II.12. Dotknutý samosprávny kraj	16
II.13. Dotknuté orgány.....	16
II.14. Povoľujúci orgán	16
II.15. Rezortný orgán	16
II.16. Druh požadovaného povolenia navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov.....	16
II.17. Vyjadrenie o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti presahujúcich štátne hranice.....	17
III. Základné informácie o súčasnom stave životného prostredia dotknutého územia	18
III.1. Charakteristika prírodného prostredia	18
III.1.1. Horninové prostredie.....	18
III.1.2. Klimatické pomery.....	20
III.1.3. Voda.....	24
III.1.4. Pôda.....	27
III.1.5. Fauna, flóra, vegetácia.....	29
III.1.6. Chránené územia.....	33
III.2. Krajina, krajinný obraz, stabilita, ochrana, scenéria.....	35
III.2.1. Štruktúra krajiny.....	35
III.2.2. Scenéria.....	36

III.2.3. Ochrana krajiny.....	38
III.2.4. Územný systém ekologickej stability	39
III.3. Obyvateľstvo, jeho aktivity, infraštruktúra, kultúrohistorické hodnoty územia.....	41
III.3.1. Obyvateľstvo.....	41
III.3.2. Sídla	41
III.3.3. Priemysel	41
III.3.4. Poľnohospodárstvo.....	41
III.3.5. Lesné hospodárstvo.....	42
III.3.6. Doprava.....	42
III.3.7. Služby.....	43
III.3.8. Rekreačia a cestovný ruch.....	43
III.3.9. Kultúrohistorické pamiatky	43
III.4. Súčasný stav kvality životného prostredia vrátane zdravia.....	44
III.4.1. Geologické a geomorfologické pomery	46
III.4.2. Kvalita ovzdušia	47
III.4.3. Kvalita vôd.....	47
III.4.4. Kvalita pôdy a horninového prostredia	49
III.4.5. Kvalita bioty	49
III.4.6. Skládky, smetiská, devastované plochy	49
III.4.7. Hluk	50
III.4.8. Súčasný zdravotný stav obyvateľstva	50
IV. Základné údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na životné prostredie vrátane zdravia a o možnostiach opatrení na ich zmiernenie.....	51
IV.1. Požiadavky na vstupy.....	51
IV.1.1. Záber pôdy.....	51
IV.1.2. Chránené územia a ochranné pásma	51
IV.1.3. Ostatné surovinové a energetické zdroje	51
IV.1.4. Dopravná a iná infraštruktúra.....	52
IV.1.5. Nároky na pracovné sily.....	52
IV.1.6. Iné nároky.....	52
IV.2. Údaje o výstupoch.....	52
IV.2.1. Ovzdušie a zápach	52
IV.2.2. Odpadové vody.....	53
IV.2.3. Odpady.....	54
IV.2.4. Zdroje hluku, vibrácií, žiarenia, tepla a zápachu.....	56
IV.2.5. Žiarenia.....	56
IV.2.6. Nebezpečné látky	56
IV.2.7. Vyvolané investície	56
IV.2.8. Vplyv na vodu	56
IV.2.9. Vplyv na pôdu a horninové prostredie.....	57
IV.2.10. Vplyv na kvalitu ovzdušia	57
IV.3. Hodnotenie zdravotných rizík	57

IV.4. Údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na chránené územia.....	58
IV.5. Posúdenie očakávaných vplyvov	58
IV.5.1. Vplyv na pôdu, horninové prostredie a vodu	58
IV.5.2. Vplyv na kvalitu ovzdušia	58
IV.5.3. Vplyv na prírodu.....	59
IV.5.4. Narušenie pohody a kvality života.....	59
IV.5.5. Socio-ekonomické vplyvy.....	59
IV.5.6. Vplyvy na krajinu.....	59
IV.6. Predpokladané vplyvy presahujúce štátne hranice.....	59
IV.7. Vyvolané súvislosti, ktoré môžu spôsobiť vplyvy s prihliadnutím na súčasný stav životného prostredia v dotknutom území	59
IV.8. Ďalšie možné riziká spojené s realizáciou navrhovanej činnosti.....	60
IV.9. Opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov jednotlivých variantov navrhovanej činnosti na životné prostredie.....	60
IV.9.1. Pôda a horninové prostredie	60
IV.9.2. Podzemná a povrchová voda.....	60
IV.9.3. Ochrana vegetácie.....	61
IV.10. Posúdenie očakávaného vývoja územia, ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala.....	61
IV.11. Posúdenie súladu navrhovanej činnosti s platnou územnoplánovacou dokumentáciou a ďalšími relevantnými strategickými dokumentmi.....	61
IV.12. Ďalší postup hodnotenia vplyvov s uvedením najzávažnejších okruhov problémov	61
V. Porovnanie variantov navrhovanej činnosti a návrh optimálneho variantu.....	63
VI. Mapová a iná obrazová dokumentácia.....	64
VII. Doplnujúce informácie k zámeru.....	64
VII.1. Zoznam textovej a grafickej dokumentácie, ktorá sa vypracovala pre zámer, a zoznam hlavných použitých materiálov.	64
VII.2. Zoznam vyjadrení a stanovísk vyžiadaných k navrhovanej činnosti pred vypracovaním zámeru.....	65
VII.3. Ďalšie doplnujúce informácie o doterajšom postupe prípravy navrhovanej činnosti a posudzovaní jej predpokladaných vplyvov na životné prostredie.....	65
VIII. Miesto a dátum vypracovania zámeru.....	66
IX. Potvrdenie správnosti údajov.....	66
IX.1. Spracovatelia zámeru	66
IX.2. Potvrdenie správnosti údajov podpisom (pečiatkou) spracovateľa zámeru a podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu navrhovateľa.....	66

PRÍLOHY

Príloha A: Situácia zastavovacia

Príloha B: Širšie vzťahy

Príloha C: Pohľady

I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI

I.1. NÁZOV (MENO)

Ladislav Vasiľ - SHR

I.2. IDENTIFIKAČNÉ ČÍSLO

35572566

I.3. SÍDLO

ul. Hlavná č. 210, 076 84 Leles

I.4. KONTAKTNÉ ÚDAJE OPRAVNENÉHO ZÁSTUPCU NAVRHOVATEĽA

Oprávneným zástupcom navrhovateľa je:

	Ladislav Vasiľ
adresa:	ul. Hlavná č. 210 076 84 Leles
telefón:	0918 831 502
e-mail:	vasil.ladislav@zoznam.sk

I.5. ÚDAJE KONTAKTNEJ OSOBY

Kontaktnou osobou je:

	GEOLAND TOP s.r.o., Ing. Miloš Jacko, PhD.
adresa:	ul. Mieru 33 073 01 Sobrance
tel:	0907 944 890

II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

II.1. NÁZOV

„Zriadenie občasného bitúnku s rozrabkárňou a realizácia mäsa“.

II.2. ÚČEL

Jedná sa o novú činnosť – zriadenie občasného bitúnku – porážacieho miesta s rozrabkárňou a realizáciou mäsa – hovädzieho a bravčového. Zámerom navrhovanej činnosti je úprava, dobudovanie objektu rozrabky mäsa a bitúnku, ktorý bude konštrukčnou súčasťou už existujúceho skeletu stavby v k.ú. Kapoňa. Areál bývalého PD je v súčasnosti využívaný iba čiastočne. Budovy a spevnené plochy sú schátrané, zelené plochy sú udržiavané iba vďaka voľne sa pasúcemu stádu hovädzieho dobytku. Hlavný objekt bude slúžiť ako občasný bitúnok s rozrabkárňou mäsa z hovädzieho dobytku a osípaných. Zahŕňať bude miestnosť na zabitie a rozrabku, zázemie zamestnancov (predaj a výroba), predajňu s príslušnými skladmi chladenia a miestnosť zverolekára. Súčasťou budú taktiež miestnosti - kafilerka a sklad na kožu. Areál farmy sa nachádza severne od zastavaného územia k.ú. Kapoňa (bývalý areál poľnohospodárskeho družstva), vo vzdialenosti cca 200 m od najbližšej zastavanej časti.

Základnou filozofiou rekonštruovaného areálu farmy je vybudovať bitúnok s mäsovýrobou, zázemie pre zamestnancov, aby celá prevádzka vyhovovala súčasným hygienickým a technickým požiadavkám a bolo možné znovuzriadenie a sprevádzkovanie areálu. Úpravou a rekonštrukciou areálu farmy v k.ú. Kapoňa s vybudovaním bitúnku a mäsovýroby sa zabezpečí spracovanie živočíšnej výroby a ich materiálne zhodnotenie.

Predkladaný zámer má za úlohu posúdiť navrhované riešenie rozrabky mäsa na farme v k.ú. Kapoňa s cieľom minimalizácie vplyvov prevádzky na životné prostredie a jeho zložky.

II.3. UŽÍVATEĽ

Vlastníkom a prevádzkovateľom, resp. užívateľom rekonštruovaného areálu „Zriadenie občasného bitúnku s rozrabkárňou a realizácia mäsa“ bude investor Ladislav Vasil' – SHR, Hlavná č. 210, 076 84 Leles.

II.4. CHARAKTER NAVRHOVANEJ ČINNOSTI (NOVÁ ČINNOSŤ, ZMENA ČINNOSTI A PODOBNE)

Jedná sa o realizáciu zámeru, v ktorom sa obnoví areál farmy v k.ú. Kapoňa a vytvorí sa priestor na zriadenie bitúnku a mäsovýrobu. Investičný zámer je navrhnutý len v jednom variante. Z pohľadu posudzovania vplyvov na životné prostredie navrhovaná činnosť predstavuje jeden objekt pre spracovanie mäsa.

Prevádzka bude zameraná na bitúnok resp. porážku zvierat a spracovanie mäsa (hovädzieho a bravčového). Navrhovanú činnosť možno, podľa Prílohy č. 8 k zákonu č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, zaradiť nasledovne::

Tabuľka č. 1: Zaradenie činnosti podľa prílohy č. 8 z. č. 24/2006 Z. z.

Činnosť, objekty, zariadenia	Prahové hodnoty	
	Časť A povinné hodnotenie	Časť B zisťovacie konanie
Tabuľka 12. Potravinársky priemysel		
Položka č. 2 Bitúnky a mäsokombináty, hydinské závody s kapacitou	od 50 t/denne živej váhy	bez limitu

II.5. UMIESTNENIE NAVRHOVANEJ ČINNOSTI (KRAJ, OKRES, OBEC, KATASTRÁLNE ÚZEMIE, PARCELNÉ ČÍSLO)

kraj: Košický

okres: Okres Trebišov

obec: Leles

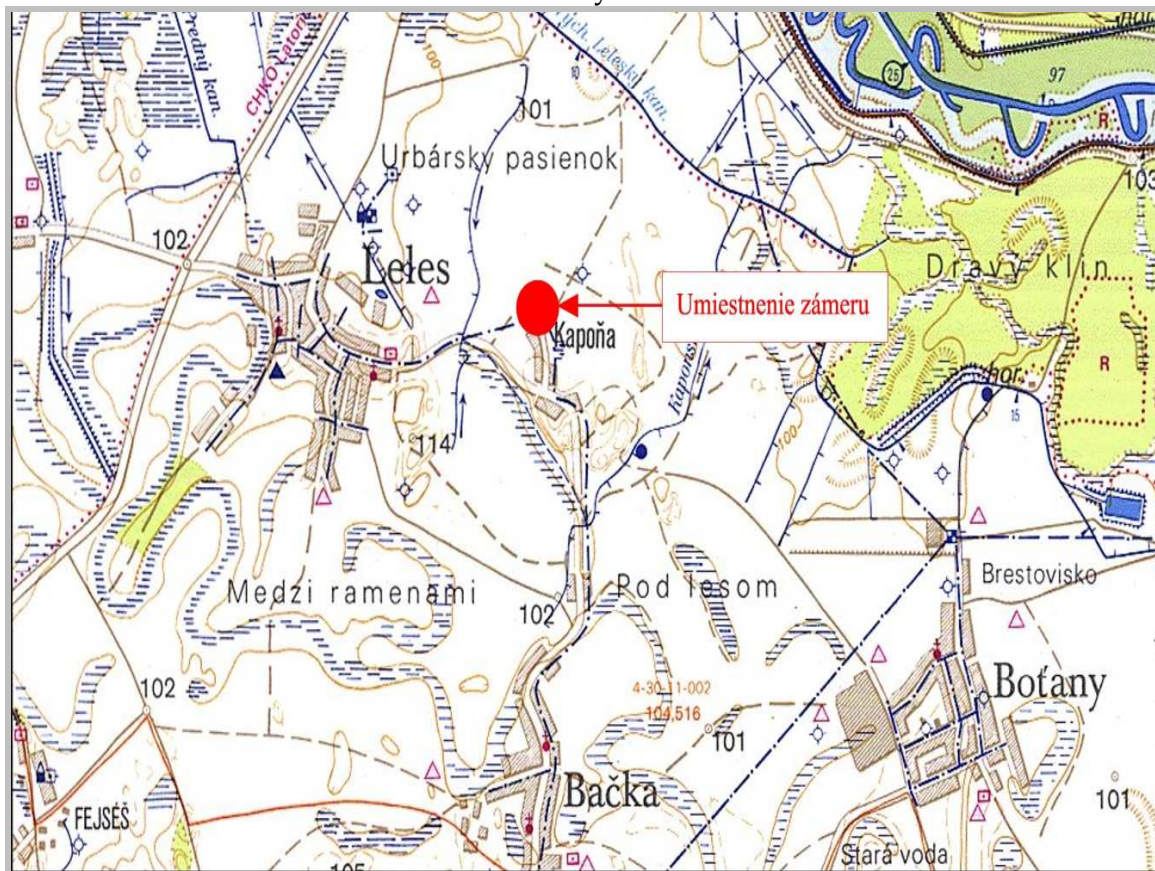
katastrálne územie: Kapoňa, parcela číslo 50.

Navrhovaná stavba je situovaná v intraviláne obce Leles katastrálnom území Kapoňa na parcele č. 50. Parcely č. 45, 46, 47 a 51 sú dotknuté parcely – inžinierske siete. Navrhovaná činnosť bude umiestnená v čiastočne existujúcich priestoroch, ktoré užíva Ladislav Vasil' - SHR. Areál farmy sa nachádza severne od zastavaného územia k.ú. Kapoňa, vo vzdialenosti cca 200 m od najbližšej zastavanej časti. Hlavný objekt bude slúžiť ako občasný bitúnok s rozrabkárňou mäsa (hovädzieho a bravčového), zahŕňa miestnosť na zabitie a rozrábku, zázemie zamestnancov (predaj a výroba), predajňu s príslušnými skladmi chladienia, miestnosť zverolekára.

Na miestnosť spracovania mäsa nadväzuje chladiarenský box, miestnosť pre výrobu a expedičnú časť prevádzky. V skladových priestoroch sú umiestnené chladiace a mraziace boxy a regále, prípadne uzatvárateľné skrine na umiestnenie čistých obalov a surovín, ktoré sa pridávajú do výrobkov. Priestory sú upravené v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č.852/2004 z 29. apríla 2004 o hygiene potravín. Príjazd k objektu je po jestvujúcej príjazdovej ceste v rámci areálu hospodárskeho dvora. Stavba je napojená na jestvujúce inžinierske siete, verejný vodovod, rozvod elektrickej energie a žumpu.

Lokalizácia stavby je posudzovaná ako jednovariantné riešenie, a tak porovnanie variantov činností a návrh optimálneho variantu je bezpredmetné. Toto jednovariantné riešenie vychádza z umiestnenia stavby a priamych väzieb na jestvujúcu zástavbu v obci.

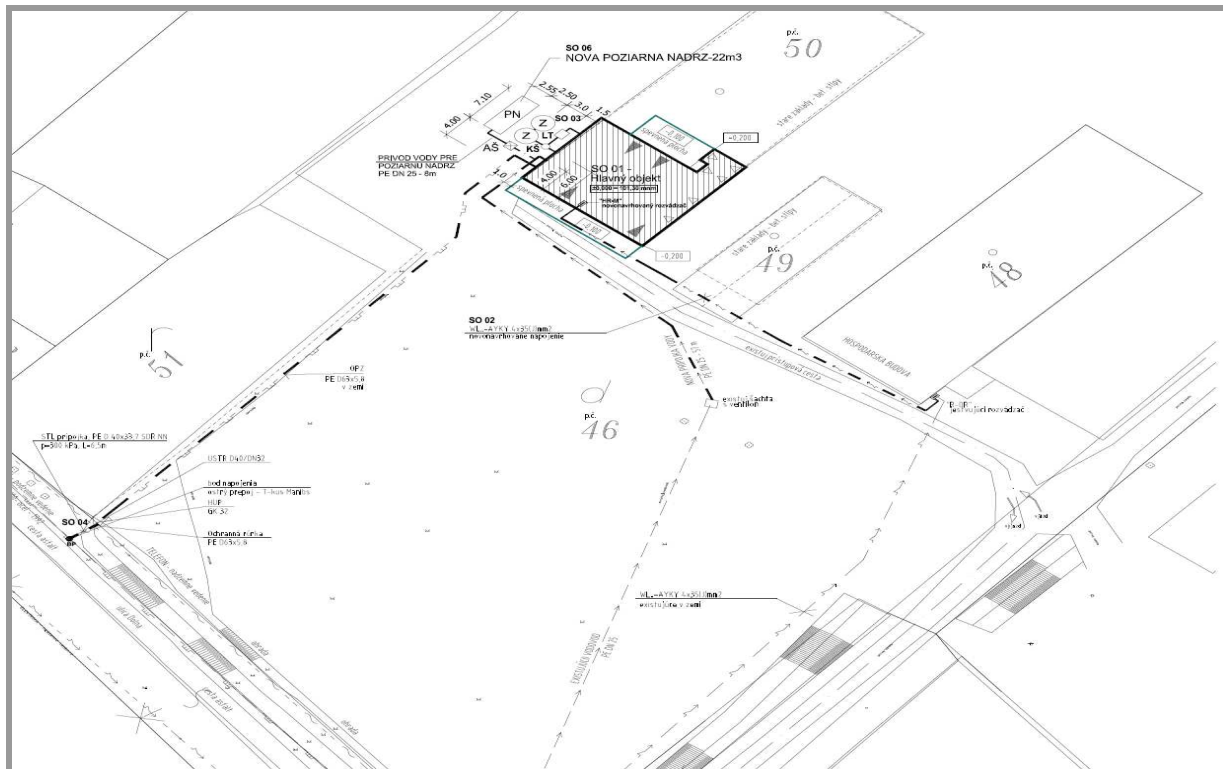
Obrázok 1: Umiestnenie zámeru – širšie vzťahy

Obrázok 2: Umiestnenie zámeru v ortofotosnímke

Obrázok 3: Pôdorys zámeru

II.6. PREHLADNÁ SITUÁCIA UMIESTNENIA NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

Podrobnú situáciu s technologickým riešením uvádzame v prílohách tejto dokumentácie.

II.7. TERMÍN ZAČATIA A SKONČENIA VÝSTAVBY A PREVÁDZKY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

Predpoklad zahájenia rekonštrukcie areálu a výstavby bitúnku s mäsovýrobou je september 2012, ukončenie január 2013. Predpokladaná doba výstavby je 4-5 mesiacov. Termín zahájenia a ukončenia výstavby - je viazaný na finančné možnosti investora.

II.8. STRUČNÝ OPIS TECHNICKÉHO A TECHNOLOGICKÉHO RIEŠENIA

Územie a zhodnotenie polohy:

Areál farmy (bývalé PD) v k.ú. Kapoňa je v súčasnosti využívaný iba čiastočne. Jedná sa o novú činnosť – zriadenie občasného bitúnku – porážacieho miesta s rozabkárnou a realizáciou mäsa – hovädzieho a bravčového. Zámerom navrhovanej činnosti je úprava, dobudovanie objektu rozrábky mäsa a bitúnku, ktorý bude konštrukčnou súčasťou už

existujúceho skeletu stavby v k.ú. Kapoňa. Areál farmy sa nachádza severne od zastavaného územia k.ú. Kapoňa (bývalý areál poľnohospodárskeho družstva), vo vzdialenosti cca 200 m od najbližšej zastavanej časti.

Budovy a spevnené plochy sú schátralé, zelené plochy sú udržiavané iba vďaka voľne sa pasúcemu stádu hovädzieho dobytku. Objekty sú napojené na jestvujúci NN rozvod a rozvod vody. Pozemkom prechádzajú vnútroareálové rozvody inžinierske siete, vo forme podzemných vedení. Vedenie podzemných sietí je orientačne zakreslené v situácii. Poloha staveniska sa dá charakterizovať ako jednoduchá.

Existujúci stav:

- Objekt rozrábky mäsa a bitúunku bude konštrukčnou súčasťou už existujúceho železobetónového skeletu a čiastočne základových konštrukcií
- Skelet je premenlivých modulov
- Z celého existujúceho skeletu sa použije časť – v rozmeroch cca 18,5x18,5m.
- Skelet bude treba repasovať a rekonštruovať, resp. preveriť únosnosť jednotlivých prvkov skeletu.
- Skelet je založený na železobetónových patkách.
- K dnešnému dňu neboli zistené žiadne statické trhliny, poruchy, resp. sadanie objektu.
- Táto skeletová konštrukcia bola posúdená, ako vhodná na predmetný účel objektu.

Riešenie stavby:

Hlavný objekt bude slúžiť ako občasný bitúnok s rozrabkárňou mäsa z hovädzieho dobytku a osípaných. Zahŕňať bude miestnosť na zabitie a rozrábku, zázemie zamestnancov (predaj a výroba), predajňu s príslušnými skladmi chladenia a miestnosť zverolekára. Súčasťou budú taktiež miestnosti kafilérka a sklad na kožu. Areál farmy sa nachádza severne od zastavaného územia k.ú. Kapoňa (bývalý areál poľnohospodárskeho družstva), vo vzdialenosti cca 200 m od najbližšej zastavanej časti.

Základy:

- Zrealizovať základ z prostého betónu pod obvod.plášť – š=500mm – medzi stĺpami existujúceho skeletu
- Pod základom bude štrkové zhutnené lôžko hr.150mm.
- Pred realizáciou základov prizvať statika na preverenie základovej škáry a jej predpokladanej únosnosti
- Základ nad terénom z betónových tvárnic-alternatíva
- Pri betonáži ponechať chráničky pre prestup ležatých rozvodov kanalizácie.
- Min.hĺbka základov 1000mm pod úroveň terénu

Objekt je nepodpivničený a jednopodlažný so šikmou strechou - 2x pultová.

Úžitková plocha miestností	238,51 m ²
Zeleň	50,00 m ²
Spevnené plochy	80,00 m ²
Zastavaná plocha-RD	282,00 m ²
Obostavaný priestor	1128,00 m ³
Výška hrebeňa	+5,950
Výška rímsy	+3,300

Stavebné objekty a ich účel:

- SO 01 – Hlavný objekt
- SO 02 – NN prípojka
- SO 03 – Kanalizačná prípojka-žumpa
- SO 04 – Pripojovací plynovod
- SO 05 – Vodovodná prípojka
- SO 06 – Požiarna nádrž

Navrhovaná stavba je situovaná v intraviláne obce Leles, p.č.45,46,47,50,51. Riešené územie predstavuje rovinu. Hlavný objekt bude slúžiť ako občasný bitúnok s rozrabkárňou mäsa z hovädzieho dobytku a osípaných. Základnou filozofiou rekonštruovaného areálu farmy je vybudovať bitúnok s mäsovýrobou, zázemie pre zamestnancov, aby celá prevádzka vyhovovala súčasným hygienickým a technickým požiadavkám a bolo možné znovuzriadenie a sprevádzkovanie areálu. Úpravou a rekonštrukciou areálu farmy v k.ú. Kapoňa s vybudovaním bitúnku a mäsovýroby sa zabezpečí spracovanie živočíšnej výroby a ich materiálne zhodnotenie.

Porážkareň – miestnosť vybavená požadovaným technologickým zariadením, prístrojmi a náčiním, v ktorej je vykonávané zabíjanie a jatočné opracovanie zvierat. Jednotlivé technologické postupy budú vykonávané krok za krokom tak, aby nedošlo k porušeniu bezpečnosti získavaného produktu kontamináciou, t.j. každá technologická operácia bude prevádzaná vždy v inom čase a medzi jednotlivými úkonmi sa zabezpečí výkon opatrení na zabránenie kontaminácie mäsa (vyčistenie pracovného miesta, čistenie a sterilizácia pomôcok a náradia).

Rozbrakáreň mäsa - miestnosť na delenie mäsa. Mäso sa delí na menšie celky pričom sa odstráni nepoživatelné časti, upraví sa podľa veľkosti a tvaru, v prípade delenia bravčového mäsa sa v deliarni sťahuje aj chrbtová slanina. 9

Chladiaci box – chladená miestnosť na skladovanie mäsa pod bodom mrazu. Týmto sa zabráni rozmnoženiu mikroorganizmov a zabezpečí bezproblémový priebeh zrenie mäsa. Teplota vzduchu v chladiarni je od -1°C do $+3^{\circ}\text{C}$, relatívna vlhkosť 80 – 90 %. Čas uskladnenia v chladiarni závisí od spôsobu skladovania, od hodnoty pH mäsa, od kapacity chladiarne a od priebehu procesov zrenia. Priemerný čas skladovania mäsa v chladiarni je 1 – 2 týždne.

Architektonické riešenie:

Koncept architektonického návrhu vychádza zo snahy vytvoriť účelný objekt integrujúci priestory podľa požiadavky investora, ktoré slúžia pre občasnú porážku zvierat. Riešený objekt tvorí jedna hmota pôdorysného tvaru cca „L“. Prestrešenie objektu tvorí 2x pultová strecha výškovo posunutá. Fasádne plochy sú citlivo vyvážené výplňami otvorov. Tieto výplne otvorov /okná, dvere/ sú kompozične rozmiestnené podľa účelu miestností a spolu s fasádou tvoria harmonicky a vyvážený celok. Prevládajúcim materiálom je omietka – doplnkovým materiálom obkladový kameň. Hlavný vstup a vstup do predajne je z južnej strany - zo strany prístupovej cesty.

Prípojka vody:

Prípojka sa napojí na jestv. prípojku vody na parcele investora v jestvujúcej šachte, kde je osadený guľový kohút s vypúšťaním. Meranie spotreby vody je jestvujúce na začiatku areálu v jestvujúcej vodomernej šachte.

Trasa prípojky vedie od napojenia na šachtu po vývod ZTI 1m objektu. Vodovodná prípojka sa bude ukladať so stúpaním smerom k objektu kopírujúcom spád terénu. Na výstavbu vodovodnej prípojky sa použijú rúry HDPE /DN 25/ a príslušné tvarovky a armatúry. Potrubie bude uložené v zemnej ryhe šírky 800 mm do pieskového lôžka hr. 150 mm a obsype sa do výšky 300 mm nad vrchol potrubia. Obsyp sa zhutňuje po vrstvách, zemina nad potrubím sa nezhutňuje. Ryhy s hĺbkou väčšou ako 1,3 m je potrebné pažiť. Pred zahájením výkopových prác je potrebné zamerať a vytýčiť všetky podzemné inžinierske siete v mieste trasy navrhovanej vodovodnej prípojky.

Výpočet potreby vody:

Výpočet potreby vody určujeme podľa úpravy Ministerstva pôdohospodárstva SR č.477/99-810 z 29.02.2000 nasledovne:

- počet zamestnancov	5
- potreba vody pre zamestnanca na deň	150 l.deň ⁻¹
- denná potreba vody	$Q_p = 750 \text{ l.deň}^{-1} = 0,026 \text{ l.s}^{-1}$
- maximálna denná spotreba vody	$Q_m = 0,052 \text{ l.s}^{-1}$
- maximálna hodinová spotreba vody	$Q_h = 0,094 \text{ l.s}^{-1}$
- ročná spotreba vody	$Q_r = 195 \text{ m}^3/\text{rok}$

Požadovaná potreba studenej vody bude zabezpečená vodovodnou prípojkou z rúr PE DN 25, D 32x2,9 mm.

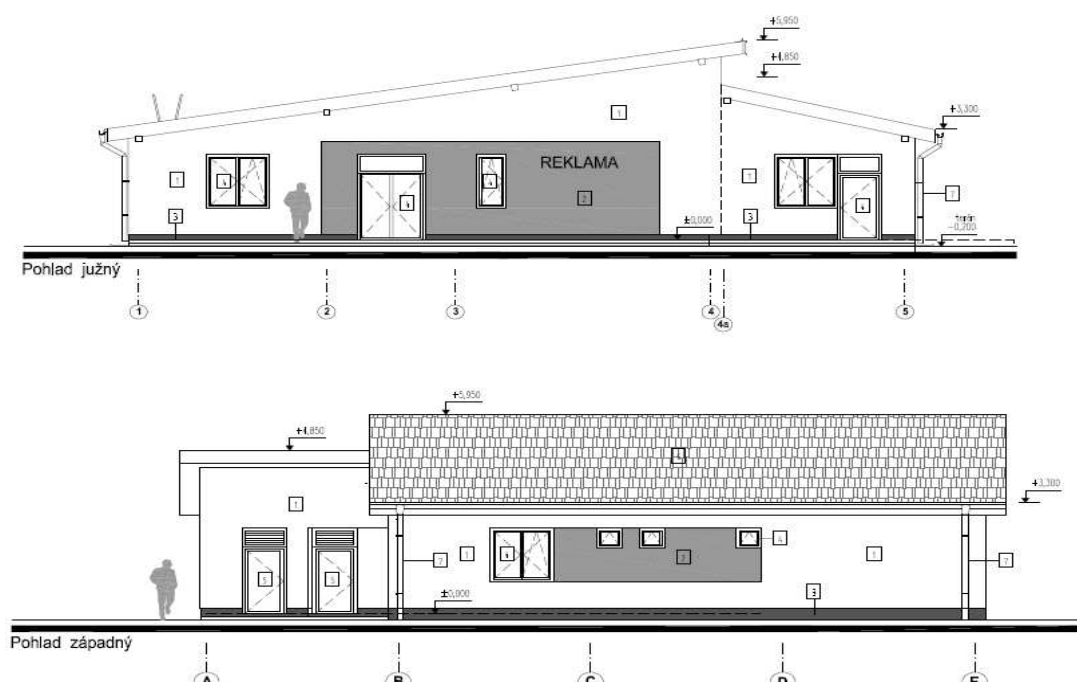
Vecné a časové väzby na okolitú výstavbu

Stavba nemá vecné a časové väzby na okolitú zástavbu, nie je podmienená žiadnymi investíciami ani sama nevyvoláva investície. Komunikácie a verejné časti rozvodných sietí vody, kanalizácie, plynu a elektrickej energie sú vybudované.

Prehľad užívateľov a prevádzkovateľov

Stavba bude prevádzkovaná vlastníkom stavby.

Obrázok 4: Náhľad – náčrt stavby bitúnku Kapoňa

Zneškodňovanie odpadov počas výstavby

Počas realizácie stavby vzniknú odpady v zmysle Vyhl. č. 284/2001 Z. z. MŽP SR v znení vyhlášky 409/2002 Z. z. MŽP SR, ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov, ktorých zatriedenie podľa katalógu a množstvá budú nasledovné:

Por. č.	Katalógové číslo odpadu	Názov odpadu	Kateg. odpadu
1.	17 01 01	Betón	O
2.	17 01 02	Tehly	O
3.	17 01 07	Zmesi betónu, tehál, obkladačiek, dlaždíc a keramiky iné ako uvedené v 17 01 06	O
4.	17 02 01	Drevo	O
5.	17 02 02	Sklo	O
6.	17 02 03	Plasty	O
7.	17 04 05	Železo a oceľ	O
8.	17 04 11	Káble iné ako uvedené v 17 04 10	O
9.	17 05 04	Zemina a kamenivo iné ako uvedené v 17 05 03	O
10.	17 05 06	Výkopová zemina iná ako uvedené v 17 05 05	O

Pri pochybnostiach o zatriedení odpadu do príslušnej kategórie bude investor v súčinnosti s dodávateľom stavby realizovať odber vzorky a rozbor odpadu. Na základe výsledkov expertízy bude určená kategória odpadu, spôsob s jeho nakladaním a spôsob likvidácie. S výskytom materiálov obsahujúcich AZC sa na stavbe neuvažuje.

Nakladanie a likvidácia odpadov počas realizácie rekonštrukcie sa bude riadiť programom odpadového hospodárstva pôvodcu odpadu spracovaného v súlade so zákonom č. 223/2001 Z.z. § 4, 5, 6 a nasl. o odpadoch a súvisiacimi právnymi normami. Pevný stavebný odpad kategórie O navrhujeme ukladať na skládke alebo umiestniť do environmentálneho recyklačného centra, sklo a kovy umiestniť do výkupní druhotných surovín. Odpad určený na recykláciu musí byť zbavený pozostatkov iných materiálov. V prípade ak by počas výstavby vznikol nebezpečný odpad, ten bude po demontáži separovaný, riadne označený a zaevidovaný.

Až potom môže byť uskladnený v uzavretých kontajneroch na stavbe po dobu, kým nebude odvezený na likvidáciu (recykláciu) alt. uskladnenie.

Pri nakladaní s týmto odpadom je potrebné zabezpečiť aby nedošlo k sekundárnemu znečisteniu životného prostredia čiastočkami uvoľnenými pri manipulácii s týmto odpadom. Nakladanie a preprava tohto odpadu môže byť realizovaná len so súhlasom

príslušného orgánu štátnej správy. Pri práci je nutné dodržiavať predpisy týkajúce sa ochrany zdravia pri práci. (používať ochranné pracovné prostriedky ako sú respirátory, okuliare, rukavice a ochranný odev a obuv).

Umiestnenie odpadu navrhujeme riešiť na skládke pre odpad kategórie O, spáliteľný odpad umiestniť do spaľovne, recyklovateľný odpad ako sklo, kovy, plasty, drevo a asfalt dať na recykláciu. Odpad kategórie N bude likvidovaný prostredníctvom firmy s ktorou bude mať pôvodca odpadu uzatvorenú zmluvu o zneškodňovaní tohto odpadu. Konkrétny výber skládky, likvidátora odpadu patrí do kompetencie pôvodcu odpadu. (je to obchodno-právny vzťah). Firmy, ktoré budú zabezpečovať uskladnenie alebo likvidáciu nebezpečného odpadu musia mať príslušné oprávnenie (autorizáciu) na výkon tejto činnosti.

Ovplyvňovanie životného prostredia počas výstavby

Stavba svojím charakterom nebude mať negatívny dopad na životné prostredie. Počas realizácie stavebných prác je možno očakávať krátkodobé čiastočne zhoršenie životného prostredia. Zhoršenie životného prostredia bude zapríčinené hlučnosťou a prašnosťou od stavebných mechanizmov, prípadne zablatením komunikácií a okolia výstavby. Účastníci výstavby sú povinní riadiť sa zásadami pre znižovanie negatívnych vplyvov ich činností na životné prostredie. Nutné je najmä zamedziť znečisteniu ciest blatom a zvyškami stavebného materiálu, zamedziť zamorovaniu ovzdušia výfukovými plynmi, prebytočným chodom motorov naprázdno a zamedziť poškodzovaniu pôvodných stavieb a porastov nedotknutých výstavbou.

II.9. ZDÔVODNENIE POTREBY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI V DANEJ LOKALITE (JEJ POZITÍVA A NEGATÍVA)

Úpravou a rekonštrukciou areálu farmy v k.ú. Kapoňa s vybudovaním bitúniku a mäsovýroby sa zabezpečí spracovanie živočíšnej výroby a ich materiálne zhodnotenie. Navrhovateľ sa v rámci poľnohospodárskej činnosti zameriava na ekologický chov hospodárskych zvierat. Zavedením hygienických opatrení, výnimiek z konštrukcií, usporiadania a vybavenia potravinárskych prevádzkarní na zabíjanie domácich kopytníkov (Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 359/2011 Z.z.) sa navrhovateľ rozhodol vybudovať vlastnú prevádzku s malým objemom výroby priamo v areáli farmy, čím sa umožní zabitie hospodárskych zvierat hygienickým spôsobom, bez ich transportovania na veľké bitúniky. Predajom produktov živočíšneho pôvodu (chladené mäso) priamo spotrebiteľovi sa podporí nielen získanie vysokohodnotných a čerstvých produktov domáceho slovenského pôvodu za prijateľné ceny, ale týmto navrhovateľ prispeje k rozvoju daného regiónu a jeho zásobovanie mäsom priamo z prevádzkarne od farmára.

II.10. CELKOVÉ NÁKLADY (ORIENTAČNÉ)

Predpokladané náklady stavby pre projekt „Zriadenie občasného bitúnku s rozrabkárňou a realizácia mäsa“, sú cca. 100 000 € bez DPH.

II.11. DOTKNUTÁ OBEC

- Obec Leles

II.12. DOTKNUTÝ SAMOSPRÁVNÝ KRAJ

- Košický samosprávny kraj

II.13. DOTKNUTÉ ORGÁNY

- Obvodný úrad životného prostredia, M.R.Štefánika 32, 075 01 Trebišov
- Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru Trebišov
- Krajský úrad životného prostredia Košice, Komenského 52, 041 28 Košice
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva P. Jilemnického 3370/2, 075 01 Trebišov
- Regionálna veterinárna a potravinová správa Bottova 2, 075 01 Trebišov
- Obvodný úrad Trebišov, odbor CO a krízového riadenia, M.R.Štefánika 1161, Trebišov

II.14. POVOĽUJÚCI ORGÁN

- Obec Leles
- Regionálna a potravinová správa Trebišov

II.15. REZORTNÝ ORGÁN

- Ministerstvo pôdohospodárstva SR

II.16. DRUH POŽADOVANÉHO POVOLENIA NAVRHOVANEJ ČINNOSTI PODĽA OSOBITNÝCH PREDPISOV

Podľa prílohy č. 8 k zákonu č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov, kapitoly č. 12 – Potravinársky priemysel, položky č. 2 Bitúnky a mäsokombináty, hydinárske závody s kapacitou menej ako 50 t/deň živej váhy je pre uvedenú činnosť potrebné vykonať zisťovacie konanie.

Pre navrhovanú činnosť je potrebné povolenie vydané v zmysle zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) - ohlásenie stavebných úprav, rozhodnutie o zmene v užívaní stavby a rozhodnutie o schválení prevádzkarne pre produkty živočíšneho pôvodu vydané príslušnou regionálnou veterinárnou a potravinovou správou podľa § 41 zákona č. 39/2007 Z.z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov.

II.17. VYJADRENIE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI PRESAHUJÚCICH ŠTÁTNE HRANICE

Počas výstavby, ani po výstavbe navrhovanej činnosti sa vplyvy presahujúce štátne hranice SR nepredpokladajú.

III. ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O SÚČASNOM STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA DOTKNUTÉHO ÚZEMIA

III.1. CHARAKTERISTIKA PRÍRODNÉHO PROSTREDIA

Obec Leles sa nachádza v juhovýchodnej časti Východoslovenskej nížiny, v blízkosti rieky Latorica. Leles je druhou najväčšou obcou Horného Medzibodrožia, ležiacou medzi mestami Kráľovský Chlmec a Veľké Kapušany pri rieke Latorica. V blízkosti obce leží cestný most cez Latoricu, kde je možnosť pristátia s člnmi a občerstvenia v reštaurácii pri moste.

Širšia časť riešeného územia je vymedzená katastrálnymi hranicami dotknutej obce, susedí na juhu s obcou Vojka, na východe s obcou Boľany, na západe s k.ú. Poľany, na juhu s k.ú. Bačka a Kráľovský Chlmec. Obec Leles - Kapoňa sa nachádza v južnej časti okresu Trebišov, v celku tzv. Medzibodrožie. Je situovaná v tektonicky poklesávajúcom území Východoslovenskej nížiny. Najnižšia nadmorská výška katastrálneho územia je vo východnej časti – na hranici s CHKO Latorica (cca 102 m.n.m.) a najvyššia v blízkosti katastrálnej hranice s mestom Kráľovský Chlmec (114 m.n.m.). Celková výmera riešeného k.ú. Leles aj s k.ú. Kapoňa je 3 368 ha. Navrhovaná stavba „Zriadenie občasného bitúnku s rozrabkárňou a realizácia mäsa“ je situovaná v intraviláne obce.

Orografia

Riešený priestor k.ú. Leles - Kapoňa podľa geomorfologického členenia SR (E. Mazúr, M.Lukniš, 1980) je súčasťou alpsko-himalájskej sústavy, podsústavy Panónska panva, provincia Východopanónska panva, provincia Veľká Dunajská kotlina, Oblasť Východoslovenská nížina, orografický celok Východoslovenská rovina, krajinný podcelok - Medzibodrožské pláňavy.

III.1.1. HORNINOVÉ PROSTREDIE

Na geologickej stavbe v katastri Leles - Kapoňa sa zúčastňujú neogénne a kvartérne sedimenty. Kvartér je zastúpený fluvialnými sedimentami, ktoré dosahujú hrúbku 15 - 20 m. Kryciu vrstvu hrubú 5 - 10 m tvoria náplavové hliny až íly. Neogén je zastúpený súvrstvom stredno až vrchno sarmatského veku. Sú to prevažne pelitické sedimenty s polohami štrkov a pieskov. Neogénne sedimenty mocné niekoľko sto metrov predstavujú výplň pozdĺž vnútrohorskej panvy. V študovanom území sa predpokladá prítomnosť sedimentov karpátu. Vrtmi boli overené sedimenty a vulkanity badenu a sarmatu, ako i sedimenty panonu a rumanu. Prevládajú pestré íly a ílovce, sliene a pieskovce.

Vulkanické horniny sú tu zväčša pokryté mladšími eolickými pieskami, na povrchu sa objavujú iba ojedinele. Kvartér zastupujú hlavne fluviálne a eolické sedimenty. Fluviálna činnosť sa prejavovala v poriečnych nivách tokov a v neotektonických kvartérnych depresiách, v ktorých sú zaplavované 15 – 30 m, max. 70 m mocné súvrstvia štrkov, pieskov, hlín a ílov. Povrchové časti poriečnych nív a mladých depresií pokrývajú piesčité, hlinité, ílovité povodňové kaly a preplavované spraše, sprašové hliny a naviate piesky.

Širšie záujmové územie z tektonického hľadiska predstavuje štruktúru, ktorá má v celej histórii svojho vývoja poklesovú tendenciu. Poklesy však prebiehajú nerovnomerne, následkom čoho je územie sústavou zlomov rozlámané na samostatné bloky – kryhy. Pohybom týchto kryh vzniká nerovnomerný tlak v intenzite ako aj v čase a priestore. Dôsledkom toho je diferenciácia územia, na relatívne stabilnejšie kryhy a kryhy s výraznou poklesovou tendenciou. Odrazom tejto diferenciácie je rozčlenenie územia na vyššie položené územia s reliéfom pahorkatín a tabúl a na územia intenzívne poklesavajúce, tvoriace nízko položené roviny. Redeponované sedimenty tvoria v súčasnosti íly, piesky, štrky, čiastočne tufy a tufity.

Geológia

Riešené územie patrí do geologického celku Východoslovenskej nížiny, na vývoji ktorej sa podieľali neogénne a kvartérne sedimenty. Územie má rovinatý charakter. Na jeho geologickej stavbe sa podieľal neogén, v ktorom sedimentovali rôzne íly, slieky, piesky a štrky. Tieto sedimenty sú prekryté kvartérnymi sedimentmi, ktoré sa tvorili v holocéne mohutnými aluviálnymi náplavami vodných tokov. Geologická rôznorodosť riešeného územia sa odráža v horizontálnej i vertikálnej heterogenite pôdneho profilu. Katastrom obce sa tiahne súvislá reťaz viatych pieskov od Kráľovského Chlmca.

Geomorfológia

Územie má ráz typickej poriečnej zóny s nepatrnými deniveláciami terénu, so sieťou živých a mŕtvych ramien a umelých odvodňovacích kanálov. Geomorfologicky charakterizuje územie Latorickej roviny rovinný, nepatrne zvlnený reliéf, regulovaným korytom rieky Latorica a jej prítokov, sieťou mŕtvych ramien a močiarov s lužnými lesmi.

V dnešnom reliéfe možno rozlíšiť agradačné valy 1 až 2,5 m vysoké, zaberajúce šírku 2 až 5 km, ktoré sú od seba oddelené medzivalovými depresiami. Osobitné postavenie majú plytké depresie, ktorých vznik je podmienený súčasným poklesávaním územia o 1 až 2 mm ročne. Medzibodrocké pláňavy, s typickou eolickou formou reliéfu modelovanou vetrom, zaberajú prevažnú časť katastra a tiahnu sa od Latorickej roviny po hranice s MR. Jej vývoj v dôsledku neotektonických procesov nie je ani v súčasnosti ukončený.

Zo zelenkavého sfarbenia pieskov a prítomnosti bahnitých sedimentov usudzujeme, že štruktúrna rovina v kvartérnom vývoji predstavovala izolované močiare a bažiny, v ktorých dochádzalo k hydrogénym procesom. V miestach, kde sa nachádzajú eolitické piesky, nie je vyvinutá hlinitá vrstva. Z pokryvných útvarov eolitického pôvodu sa tu nachádzajú močariská, spraš a viate piesky. Pieskové duny o výške 2 až 4 m sú uložené vo forme bochníkov a pozdĺžnych valov. Karpatské toky ukladajú značné kvantá transportovaného materiálu do stále klesajúcej nížiny, čo spôsobuje akumuláciu štruktúru územia.

Tektonické pomery

Južnú časť Východoslovenskej nížiny prerušujú zlomy troch smerových systémov. Hlavným zlomovým systémom, ktorý výrazne člení územie na kryhy, je zlomový systém SZ – JV. Neotektonické pohyby pokračujúce v kvartéri rozčlenili nížinu na jednotlivé neotektonické celky – hraste a depresie.

Geodynamické javy

Dotknuté územie patrí do oblasti, kde stupeň makroseizmickej intenzity môže dosiahnuť 5° podľa stupnice MSK-64. Lokalita navrhovanej činnosti neleží v zdrojovej oblasti seizmického rizika.

Inžiniersko – geologická charakteristika

Podľa inžinierskogeologickej rajonizácie Slovenska patrí dotknuté územie do regiónu tektonických depresí, subregiónu s neogénnym podkladom a do rajónu údolných riečnych náplavov.

III.1.2. KLIMATICKÉ POMERY

Klimatické a hydrologické charakteristiky sú veľmi dôležitým prvkom pre definovanie nielen vodného potenciálu, ale aj pre stanovenie ekologickej kvality posudzovaného územia. Klimaticky patrí Leles - Kapoňa do teplej oblasti a do okrsku T3.

Východoslovenská nížina predstavuje plochu 2 600 km². Priľahlé pohoria tvoria súčasť danej oblasti a výrazne sa podieľajú na tvorbe klímy v riešenom území. Klimatické a hydrologické charakteristiky sú veľmi dôležitým prvkom pre definovanie nielen vodného potenciálu, ale aj pre stanovenie ekologickej kvality posudzovaného územia.

Teplá klimatická oblasť - zahŕňa prevažnú väčšinu posudzovaného územia - v rámci Východoslovenskej nížiny. Charakterizovaná je teplou nížinnou klímou s dlhým, teplým a suchým letom, krátkou, chladnou suchou zimou s krátkym trvaním snehovej pokrývky. Z hľadiska vlhkového ide o suchú až mierne suchú podoblasť.

Klimatické znaky: Január ≤ -3 °C, počet letných dní priemerne 50 a viac, denné maximum teploty vzduchu ≥ 25 °C, priemerný počet dní so snehovou prikrývkou 40 – 60 dní. Z hľadiska výskytu hmiel patrí dotknuté územie do oblasti nížin so zníženým výskytom hmiel s priemerným ročným počtom dní výskytu 20 – 45. Priemerné teploty vzduchu v dotknutom území sa v januári pohybujú v rozpätí od -3 do -4 °C a v júli od 19 do 20 °C. Priemerný úhrn zrážok predstavuje 640 mm. Najbohatšie mesiace na zrážky sú júl a august, najchudobnejšie február a marec. Trvanie slnečného svitu za rok v priemere nad 2200 hodín.

Tabuľka 1: Priemerné teploty vzduchu v °C

– údaje SHMÚ z meteorologickej stanice Somotor

mesiac	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII	IX.	X.	XI.	XII.	Rok
priemer	-3,1	-0,7	4,1	10,3	15,1	18,2	20,2	19,6	15,3	9,5	4,2	-0,4	9,4

Z hľadiska klimaticko-geografických typov možno predmetné územie zaradiť k typu nížinnej klímy, subtypu teplej klímy. Priemerný ročný počet letných dní v rámci časového obdobia rokov 1961 – 1990 (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002) na klimatickej stanici lokalizovanej v obci Somotor dosiahol hodnotu 64 dní a priemerný ročný počet mrazových dní dosiahol hodnotu 111 dní. Priemerné mesačné teploty vzduchu sú uvedené v tabuľke.

Pre danú oblasť je charakteristické premrzanie pôdy za priemerných podmienok do hĺbky 30 až 40 cm, v extrémnych zimách 50 až 70 cm.

Všeobecne platí rast hodnôt vlhkosti a naopak pokles atmosferického tlaku s nadmorskou výškou, čomu zodpovedá i priestorové rozloženie hodnôt týchto klimatických charakteristík v posudzovanom území. Vzhľadom k malým rozdielom nadmorských výšok je rozloženie týchto charakteristík rovnomerné.

Priemerná hodnota relatívnej vlhkosti je cca 78 - 80 %, pričom najväčšia je v zime (83 - 88 %), najmenšia v lete a na jar (70 - 75 %). Tlak vodných pár je najväčší v lete (15 - 17 hPa), najmenší v zime (4,2 - 5,4 hPa). Dlhodobý ročný priemer je 9,8 - 10,2 hPa.

Sýťostný doplnok je rovnako najväčší v lete (6,5 hPa) a najmenší v zime (0,7 - 1,0 hPa), priemerne je 3,4 - 3,6 hPa.

Tabuľka 2: Základné klimatické charakteristiky širšieho záujmového územia

- údaje SHMÚ z meteorologickej stanice Somotor

Klimatické ukazovatele	Obdobie pozorovania	Hodnota ukazovateľa
Priemerná ročná teplota vzduchu (°C)	1990 - 2010	nad 9
Priemerná teplota vzduchu v januári (°C)	1990 - 2010	(-3) - (-4)
Priemerná teplota vzduchu v júli (°C)	1990 - 2010	19 - 20
Priemerný ročný počet vykurovacích dní	1990 - 2010	210 - 220

Veterné pomery v záujmovej oblasti sú ovplyvnené predovšetkým orografiou. Usporiadanie pohorí na celom východnom Slovensku spôsobuje, že na Východoslovenskej nížine je rýchlosť vetra najvyššia zvyčajne z prevládajúcich smerov t.j. severného či severozápadného. Smery vetra s južnou zložkou majú v južnej polovici územia o 2 m.s-1 nižšiu rýchlosť, v severnej o 1 až 1,5 m.s-1. Priemerná rýchlosť vetra, vrátane bezvetria a na nížine pomerne nízka 2,3 až 2,8 m.s-1. Najvyššie rýchlosti sú dosahované začiatkom jari (3 až 3,3 m.s-1), najnižšie na jeseň 2,0 až 2,2 m.s-1. Z vývoja rýchlosti prúdenia vzduchu môžeme predpokladať, že v záujmovej oblasti prevládajú mierne až slabé prúdenia.

Všeobecne platí rast hodnôt vlhkosti a naopak pokles atmosferického tlaku s nadmorskou výškou, čomu zodpovedá i priestorové rozloženie hodnôt týchto klimatických charakteristík v posudzovanom území. Vzhľadom k malým rozdielom nadmorských výšok je rozloženie týchto charakteristík rovnomerné.

Priemerná hodnota relatívnej vlhkosti je cca 78 - 80 %, pričom najväčšia je v zime (83 - 88 %), najmenšia v lete a na jar (70 - 75 %). Tlak vodných pár je najväčší v lete (15 - 17 hPa), najmenší v zime (4,2 - 5,4 hPa). Dlhodobý ročný priemer je 9,8 - 10,2 hPa.

Sýtosťný doplnok je rovnako najväčší v lete (6,5 hPa) a najmenší v zime (0,7 - 1,0 hPa), priemerne je 3,4 - 3,6 hPa.

Tabuľka 3: Priemerná relatívna vlhkosť vzduchu R v %

- údaje SHMÚ z meteorologickej stanice Somotor

mesiac	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII	IX.	X.	XI.	XII.	Rok
R	86	82	75	69	69	73	73	73	76	80	86	88	78

Oblačnosť a slnečný svit

S nadmorskou výškou všeobecne rastie hodnota oblačnosti, čo zároveň vplýva i na dĺžku trvania slnečného svitu, ktorá je výrazne závislá na expozícii a sklonitosti reliéfu. Vzhľadom k pomerne malému rozdielu nadmorskej výšky nie je predpoklad významnejších regionálnych

rozdielov pre tieto klimatické charakteristiky. Priemerná oblačnosť je 60 - 65 % - najmenšia je koncom leta (50 %) a najväčšia koncom jesene a v zime (70 - 75 %). Slnko svieti v posudzovanom území priemerne 2000 - 2200 hodín za rok (z toho viac ako 1150 hodín počas vegetačného obdobia). Relatívne svieti slnko v území menej ako 40 % maximálne možného času. Priemerný počet jasných dní je v posudzovanom území ročne 40 - 50, zamračených dní je 125 - 135.

V uvedenej tabuľke sú započítané hmly celodenné aj krátkodobé, ktoré sa vyskytujú na jar a v lete, obyčajne v ranných hodinách.

Tabuľka 4: Priemerný počet dní s hmlou v priebehu roka

- údaje SHMÚ z meteorologickej stanice Somotor

mesiac	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII	IX.	X.	XI.	XII.	Rok
počet dní	7,7	5,0	2,9	2,0	0,7	0,7	0,7	0,7	1,5	5,5	7,2	2,6	44,2

Dlhodobé trendy zrážkových bilančných zmien v oblasti Východoslovenskej nížiny boli analyzované v ôsmich zrážkomerných staniciach. Najvýraznejší ročný trendový pokles bol zaznamenaný v zrážkomernej stanici Michalovce /pokles o 185 mm/. Zrážkomerná stanica Kráľovský Chlmec zaznamenala ročný trendový pokles o 37 mm. Výsledky poukazujú na výraznú priestorovú diferenciáciu trendových poklesov.

Na základe tohto je možné predpokladať, že dôvody zmien sú nielen globálneho charakteru, ale aj lokálneho antropického vplyvu. Ročný zrážkový úhrn pri 10 % klimatickej zabezpečivosti (1 rok z desiatich) je v území cca 700 - 800 mm, pri 90 % zabezpečení (9 rokov z desiatich) je to len 450 - 500 mm. Väčšina zrážok (cez 60 % z ročného úhrnu) pripadá na vegetačné obdobie, nepriaznivý je však fakt, že vo vegetačnom období majú zrážky prevažne búrkový charakter a sú pre rastliny menej využiteľné. Samotná poloha Východoslovenskej nížiny podmieňuje niektoré špecifické zvláštnosti územia. Kontinentálnejší charakter klímy v k.ú. Leles - Kapoňa spôsobuje oneskorený nástup fenologických javov v porovnaní napr. s Podunajskou nížinou.

Tabuľka 5: Priemerný úhrn zrážok v mm - údaje SHMÚ z meteorologickej stanice Somotor

mesiac	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII	IX.	X.	XI.	XII.	Ro k
priemerný úhrn	30	30	28	40	58	80	67	65	40	41	50	39	569
max. zrážky	74	81	122	77	129	158	181	200	130	192	111	113	843
min. zrážky	3	1	0	10	14	10	16	11	2	0	9	3	342

III.1.3. HYDROLOGICKÉ POMERY

Z hydrologického hľadiska patrí územie do čiastkového povodia Bodrogu (číslo hydrologického poradia 4-30) a základného povodia Bodrog po sútok Latorice s Ondavou (číslo hydrologického poradia 4-30-11). Hydrogeologické pomery územia sú určované charakterom geologickej stavby, klimatických pomerov a hydrogeologických podmienok.

Riešené územie je po hydrogeologickej stránke tvorené terciérnymi a kvartérnymi sedimentami. Z terciérnych sedimentov tufiticko – lignická séria sarmantu a sedimenty vyššieho pliocénu v lignitonosnom a ílovom pestrom vývine – hydrogeologicky málo priaznivé.

Územie je zaradené do hydrogeologického rajóna Q₁₀₄ – kvartér juhovýchodnej časti Východoslovenskej nížiny. Zvodnený horizont je tvorený jemno až strednozrnými hlinítopiesčitými vrstvičkami, čo ovplyvňuje intenzitu zvodnenia horizontu. Dlhodobý špecifický odtok podzemnej vody sa pohybuje od 2,0 do 4,99 ls⁻¹.s.km⁻². Smer prúdenia podzemných vôd je od severovýchodu na juhozápad. Značná časť podzemných vôd je dopĺňovaná zo zrážok, avšak najväčší vplyv na režim podzemných vôd majú rieky Bodrog, Latorica a Tisa, ktoré sú v tomto rovinatom území v bezprostrednom hydraulickom spojení, čo poukazuje na veľkú zraniteľnosť podzemných vôd v tejto oblasti.

Odbery povrchových a podzemných vôd

V riešenom území sa podľa Správy o vodohospodárskej bilancii vôd v Slovenskej republike za rok 2006 nenachádzajú žiadni významní odberatelia povrchových či podzemných vôd.

Bilancia vodných zdrojov

Z hľadiska kvantitatívnej vodohospodárskej bilancie stanovujúcej vzťah medzi zdrojmi vody a požiadavkami na vodu a zisťujúcej krytie požiadaviek vodnými zdrojmi je vo všetkých bilančných profiloch zaznamenaný aktívny bilančný stav.

Hydrogeografia

Hydrogeograficky spadá riešené územie do povodia rieky Tisy. Základnú zbernú tepnu územia tvorí rieka Bodrog. Menšie vodné toky a odvodňovacie kanály, ako je napr. Somotorský kanál, významne ovplyvňujú hydrologickú situáciu územia. Malá vzdialenosť medzi sútokmi jednotlivých riek v záujmovom území, malý sklon reliéfu a s ním súvisiace vzdúvanie hladín jedného toku druhým a nedostačujúce kapacity korýt vytvárali predpoklady pre vznik rozsiahlych záplav územia okolo Bodrogu a výpustných tratí jeho prítokov. Proti tomuto nebezpečenstvu sa už dlhé desaťročia bojuje výstavbou ochranných hrádzí a odvádzaním vody systémom kanálov. V oblasti nie sú žiadne vodné toky, čiastočne ich nahrádzajú odvodňovacie kanály (Východný Leleský kanál, Krčavský kanál) a močiare. Tieto vodné toky môžeme podľa režimu odtoku zaradiť do vrchovinnó–nížinnej oblasti s dažďovo–snehovým režimom odtoku. Najvyššie vodné stavy sú začiatkom jari v mesiacoch február, marec a apríl, naopak najnižšie vodné stavy sú v mesiaci september.

Zvýšené prietoky sú evidované nárazovo, pri jarnom topení snehov a v prípade intenzívnych dlhšie trvajúcich zrážok. Výsledky analýz jasne poukazujú na výrazne zmenené podmienky vodohospodárskeho potenciálu riešeného územia.

Hydrológia vodného toku Latorice a jej prítokov je ovplyvňovaná procesmi priľahlej nížiny. Hydrologický režim sa z dôvodu aj globálnych zmien a ľudských zásahov z minulého obdobia, výrazne odlišuje od pôvodného režimu. Súčasný hydrologický režim je výrazne rozkolísaný a v 7-mich mesiacoch v roku sú evidované záporné hodnoty prietokov.

V riešenom území sa nenachádza prirodzená vodná sieť a vodné toky, odvodňovanie je zabezpečené systémom kanálov.

Obrázok 5: Situácia dotknutého územia

Podzemné vody

Geologická stavba územia je základným faktorom podmieňujúcim charakter hydrogeologických pomerov. Jednotlivé vyčlenené hydrogeologické celky sa líšia hydrofyzikálnymi vlastnosťami horninového prostredia, ako aj obehom, režimom a chemizmom podzemných vôd. Dotknuté územie sa nachádza v hydrogeologickom rajóne QN 104 Kvartér juhovýchodnej časti Východoslovenskej nížiny, ktorý je na severe a západe vymedzený riekami Latorica a Bodrog, juhu štátnou hranicou s MR a na východe štátnou hranicou s Ukrajinou. Základné typy podzemných vôd posudzovaného územia sa formujú v neogénnych sedimentárnych a kvartérnych zeminách. Hydrogeologické pomery v neogénnych horninách sú závislé na géneze hornín.

Stupeň transmisivity je veľmi nízky, pre formovanie a tvorbu zásob podzemných vôd má skôr funkciu izolátora pre kolektory kvartérnych vôd. V neogénnych sedimentárnych horninách sú podzemné vody viazané na priepustné polohy pieskov a štrkov. Vody infiltrujú v okrajových polohách nížiny a prenikajú do priepustných vrstiev neogénnych sedimentov, ktoré tvoria tlakové horizonty. V elevačných štruktúrach má určujúci význam pre formovanie hydrogeologických pomerov infiltrácia zrážok a ich prestup neogénymi sedimentami. V kvartérnych sedimentoch prevláda plytký obeh podzemných vôd. V neogénnych sedimentoch prevláda hlboký obeh so striedajúcim sa koeficientom filtrácie.

Rajón sa vyznačuje pomerne jednotným litologickým charakterom kvartérnych sedimentov, čo dáva predpoklad k utvoreniu pomerne jednotných hydrogeologických pomerov. Ide o značné akumulácie pieskov, ktoré dosahujú v západnej časti rajónu mocnosti do 30 m, ojedinele aj 40 m a vo východnej časti rajónu až nad 60 m.

Pramene a pramenné oblasti

V dotknutom území sa nenachádzajú žiadne pramene, či už termálne alebo minerálne, a ani pramenné oblasti.

Vodohospodársky chránené územia

V riešenej oblasti nie sú vyhlásené žiadne vodohospodársky chránené územia.

Vodné hospodárstvo – správa a údržba vodných tokov

Vodné toky v širšom území sú v správe Slovenského vodohospodárskeho podniku, š.p. OZ Košice – Správa povodia Bodrogu Trebišov. Súčasná prax vodného hospodárstva a príslušné predpisy jednoznačne prioritizujú protipovodňovú ochranu územia formou úpravy vodných tokov a rýchleho odvedenia vôd z územia.

III.1.4. PÔDNA CHARAKTERISTIKA

V posudzovanom území sa vyskytuje pomerne málo pestrá škála pôd, čo vyplýva z prírodných podmienok územia. Pôdy boli analyzované na základe mapovania tzv. *pôdnoekologických jednotiek*. Mapované pôdne jednotky boli zatriedené podľa platného *morfofenetického klasifikačného systému pôd*, ktorý sa používa jednotne pre poľnohospodárske aj lesné pôdy.

V záujmovej lokalite Leles - Kapoňa sme vyjadrili hĺbku pôdy v dvoch hlavných kategóriách:

- plytké pôdy (do 30 cm) - (plytkejšie fluvizeme),
 - plytké až stredne hlboké pôdy (prechodná kategória, najčastejšie kolíše hĺbka v rozmedzí 20-40 cm). Mapované sú ostrovčekovito vo všetkých častiach územia.
- nivné pôdy (fluvizem), hnedé pôdy (kambizem), entropické pôdy (kultizem)

Z pedologického hľadiska prevládajú na Východoslovenskej nížine stredne ťažké (viac ako 66%) a ťažké pôdy (27%). Ľahké pôdy sú zastúpené len 5,4% a pôdy so skeletom len 1%. V posudzovanom území, vzhľadom na prírodné podmienky, sa vyskytuje málo pestrá škála pôd. Z pôdných typov prevládajú kambizeme, potom nasledujú luvizeme a menej sú zastúpené fluvizeme a hnedozeme.

Kambizeme – sú pôdy s rôzne hrubým svetlým humusovým horizontom, pod ktorým je B horizont zvetrávania skeletnatých substrátov s rôznym, väčšinou vyšším obsahom skeletu. V posudzovanom území sa nachádza subtyp K1 – nasýtené modálne a kultizemné nasýtené až kyslé.

Fluvizeme – tzv. nivné pôdy, ktoré majú svetlý horizont, zo subtypov sa tu nachádzajú F2 - fluvizeme kultizemné (pretvorené ľudskou činnosťou), spievodne fluvizeme glejové modálne a kultizeme ľahké z nekarbonátových aluviálnych sedimentov.

Regozeme - sú pôdy s veľmi tenkým svetlým humusovým horizontom, ktorý sa vytvoril na viatych pieskoch, na íloch, slieňoch alebo sprašiach. Veľmi často sú tieto pôdy na miestach, kde boli eróziou úplne odstránené pôvodné pôdy. Ojedinele sa nachádza v území subtyp D1 – regozeme modálne a kultizemné silikátové ľahké.

Ohrozenosť pôd fyzikálnou degradáciou sa prejavuje vodnou eróziou a súvisí jednak s vlastnosťami pôd (zrornosť, obsah humusu, pôdna reakcia, atď) a so spôsobom a intenzitou ich využívania (zhutňovanie podorníčia ťažkou mechanizáciou, pokles humusu najmä v ornici, zvýšená plošná erózia). Pre širšie okolie riešeného územia v rámci tejto časti Východoslovenskej nížiny je typická stredná až silná náchylnosť vybraných kategórií pôd k veternej erózii (piesčité pôdy), na Chlmeckých pahorkoch je stredná až silná náchylnosť aj na vodnú eróziu, ostatné rovinné územie vzhľadom na minimálne sklony nie je vodnou eróziou ohrozené.

Z celkovej výmery pôdy okresu Trebišov 107 376 ha, zaberá poľnohospodárska pôda 78 976 ha (73,5%) a z toho zaberá orná pôda plochu 57 313 ha. Lesné pozemky sa nachádzajú na 14 493 ha.

III.1.5. FAUNA, FLÓRA, VEGETÁCIA

Charakteristika fauny

Súčasná štruktúra zoocenóz v širšom posudzovanom území je výsledkom dlhodobého, evolučného vývoja a relatívne krátkodobého, ale veľmi intenzívneho pôsobenia činnosti človeka. Tento vplyv sa prejavuje najmä v kvalitatívnych zmenách pôvodných biotopov (habitatov), na ktoré sú jednotlivé zoocenózy viazané, vytváraní nových habitatov a vo výrazných zmenách plošného zastúpenia jednotlivých typov habitatov v krajine. Podávame stručnú charakteristiku hlavných skupín živočíšnych spoločenstiev v širšom dotknutom území.

Pôvodné spoločenstvá fauny sa so zmenou prírodných podmienok prispôbili, odsťahovali alebo vyhynuli. Dnes v krajine dominujú spoločenstvá ornej pôdy, krovín, močarísk, spoločenstvá lúk a ľudských sídiel. Prevládajú živočíšne spoločenstvá polí a lúk. K týmto zoocenózam možno priradiť z hľadiska vertebratologického aj zoocenózy neobrábaných plôch ako sú smetiská, rozrobené zemné práce násypov, ciest, stavieb a pod. Charakteristickým znakom tohto biotopu je otvorenosť, každoročné i lokálne striedanie kultúr, ročné zmeny v kultúrach súvisiace s ich vývojom, určitá druhová stereotypnosť a časté hlboké zásahy človeka do biocenóz. Väčšina druhovo suchozemských stavovcov, ktoré sú súčasťou tejto zoocenózy, pôvodne obývala stepi. Preto aj adaptačný vývinový proces prebiehal pri nich z hľadiska požiadaviek, ktoré na ne kladlo toto nekryté otvorené prostredie. Jeho výsledkom je predovšetkým dokonalé farebné splývanie s prostredím, ktoré zabezpečuje stepným živočíchom ochranu pred predátormi.

Veľmi významnou skutočnosťou z hľadiska fauny je to, že prakticky celý kataster tvorí súčasť veľkej Potiskej nížiny, ktorá svojim charakterom predstavuje jeden z najvýznamnejších koridorov pre ťah vtáctva cez východné Slovensko. Je tu významná nielen mozaika vhodných oddychových lokalít na ťahu, ale hlavne lokalít pre zahniezdenie pestrej palety vtáčích druhov.

Druhová ochrana je zabezpečovaná v zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, vyhlášky MŽP SR č. 24/2003, ktorou sa vykonáva zákon o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, ako aj v zmysle iných právnych noriem SR a EU dotýkajúcich sa ochrany prírodných zložiek a ratifikovaných medzinárodných dohôd (CITES, Bonn, Bern, Ramsar....).

Živočíšne spoločenstvá v riešenom území môžeme rozdeliť do 5 typov biotopov:

1. Biotopy krajinej zelene a kriačín – sú veľmi pozitívne pre toto územie s veľkým významom pre poľnohospodársku krajinu. Vyznačujú sa veľkou druhovou diverzitou, vyváženosťou druhov a skupín. Dominantné skupiny sú : spevavce, dravce, sovy, holuby, ďatle. Zabezpečujú stabilitu biocenóz.
2. Biotopy vlhkých lúk, pasienkov a zarastených močarísk – sú pozitívne s významom pre poľnohospodársku krajinu. Druhová diverzita je znížená, menšia vyváženosť druhov a skupín. Dominantné rady sú: bahniaky a bociany.
3. Biotopy intenzívne využívaných lúk, pasienkov – zoocenózy lúk a pasienkov. Druhy, ktoré tu žijú, sú prispôbené priamemu pôsobeniu vonkajších činiteľov - slnečné žiarenie, dážď, vietor a značnému kolísaniu vlhkosti a teploty. Sú druhovo bohatšie ako zoocenózy polí, jediným grotechnickým zásahom je tu kosba. Z bezstavovcov sa v týchto ekosystémoch vyskytujú napr. Nematoda, slimáky, pavúky, kosce, roztoče, mnohonôžky, stonožky, mravce, kobylky a koníky, cikády, vošky, bzdochy, motýle, dvojkrídlovce, blanokrídlovce, chrobáky. Pre teplé a suché stanovišťa sú typické viaceré teplomilné druhy pavúkov, koníkov, bzdôch a cikád, vyskytuje sa tu modlivka zelená, stepné druhy chrobákov, teplomilné druhy blanokrídlovcov, bohato sú zastúpené motýle. Pasienky sú druhovo chudobnejšie. Zo stavovcov žijú na lúkach a pasienkoch napr. ropucha obyčajná a hlavne r. zelená, v blízkosti vôd i niektoré druhy skokanov a mlokov, jašterica obyčajná, na teplých suchých lúkach i jašterica zelená a zmijovec hladký, z vtákov prhlaviar červenkavý, prhlaviar čiernohlavý, škovránok poľný, strnádka lúčna a obyčajná, lapťuška lesná. Z cicavcov sú to napr. zajac poľný, hranostaj obyčajný, lasica obyčajná, tchor obyčajný a svetlý.
4. Biotopy polí - zoocenózy týchto biotopov musia byť prispôbené i agrotechnickým zásahom (orba, žatva, používanie agrochemikálií). V dôsledku toho sa v týchto biotopoch udržali iba značne prispôsobivé druhy. Druhovo sú tieto zoocenózy chudobné, ale niektoré druhy bývajú mimoriadne hojne zastúpené. Zloženie cenóz závisí dosť od kultúry - každá poľnohospodárska kultúra viaže na seba určité druhy, zastúpené bývajú aj fytofágy. V pôde sú typickými dážďovky a niektoré Nematoda. Z bezstavovcov bývajú ďalej zastúpené mnohonôžky a stonožky, pavúky, chrobáky, roztoče, bzdochy, cikády, vošky, blanokrídlovce (významné sú najmä včely a čmele), dvojkrídlovce, motýle a slizniaky.

5. Biotopy ľudských sídel a pridoimových záhrad - zoocenózy antropicky podmienených habitatov. Patria sem druhy, žijúce predovšetkým v sídlach a ich najbližšom okolí v takých habitatoch ako sú obytné a iné stavby, záhrady, parky, smetiská a pod. Z bezstavovcov sú tu typické niektoré druhy suchozemských kôrovcov, pavúkov, roztočov, hmyzu, zo stavovcov ropucha zelená, rosnička zelená, jašterica obyčajná, z vtákov hrdlička záhradná, drozd čierny, žltouchvost domový, lastovička obyčajná, belorítka obyčajná, vrabec domový, stehlíky, kanárik poľný. Z cicavcov sa v týchto biotopoch vyskytujú napr. niektoré druhy netopierov (netopier obyčajný, večernica tmavá), myš domová, potkan obyčajný a i.

Väčšina druhovo suchozemských stavovcov, ktoré sú súčasťou tejto zoocenózy, pôvodne obývala stepi. Preto aj adaptačný vývinový proces prebiehal pri nich z hľadiska požiadaviek, ktoré na ne kladlo toto nekryté otvorené prostredie. Jeho výsledkom je predovšetkým dokonalé farebné spĺyvanie s prostredím, ktoré zabezpečuje stepným živočíchom ochranu pred predátormi.

Fytogeografické začlenenie územia

Riešené územie obce Leles - Kapoňa spadá podľa fytogeografického členenia Slovenska /Futák, 1980/ do oblasti stredoeurópskej a východoeurópskej teplomilnej, čiže panónskej flóry (Pannonicum) do podoblasti vlastnej panónskej flóry, okresu Potiská nížina. Potiská nížina má veľmi teplé podnebie. Táto poloha sa výrazne odráža i v zložení flóry posudzovaného územia - typické je teplomilné, xerothermné rastlinstvo. Zastúpené sú predovšetkým prvky submediteránne, mediteránne a pontické.

Územie je charakteristické spoločenstvami kultúrnej stepi, kde podstatnú časť biotopov tvoria lúky a pasienky, menej orná pôda, nevelké potoky a melioračné kanály s brehovou zeleňou, medzné zelené pásy, remízky a vetrolamy s pomerne chudobným zastúpením druhov fauny a flóry.

Rekonštruovaná prirodzená vegetácia

Rekonštruovaná prirodzená vegetácia predstavuje vegetáciu, ktorá by sa v území vyvinula, keby na krajinu nepôsobil svojou činnosťou človek. Predkladaná charakteristika rekonštruovanej prirodzenej vegetácie je spracovaná podľa práce Michalko a kol. (1986). V širšom posudzovanom území boli mapované nasledujúce jednotky rekonštruovanej prirodzenej vegetácie:

Lužné lesy vrbovo-topoľové. Predstavujú spoločenstvá mäkkých lužných lesov teplej panónskej oblasti, patriacich do zväzov *Salicion albae* (vysokokmenné vrbovo-topoľové lesy) a *Salicion triandrae* (krovinné vrby).

V pôvodných spoločenstvách sú v stromovom poschodí zastúpené druhy vŕba biela (*Salix alba*), v. krehká (*S. fragilis*), topoľ biely (*Populus alba*), t. čierny (*P. nigra*), jaseň úzkolistý (*Fraxinus angustifolia*), brest vŕz (*Ulmus laevis*). V krovinnom poschodí sú to vyššie spomenuté druhy vŕb, ďalej vŕba trojtyčinková (*Salix triandra*), v. košíkarska (*S. viminalis*), v. purpurová (*S. purpurea*), svíb krvavý (*Swida sanguinea*), baza čierna (*Sambucus nigra*).

Lužné lesy nížinné. Sú to vlhkomilné až mezohygrofilné lesy, rastúce na aluviálnych naplaveninách pozdĺž vodných tokov, patriace do podzväzu *Ulmenion*. Zo stromov bývajú zastúpené jaseň úzkolistý (*Fraxinus angustifolia*), dub letný (*Quercus robur*), brest hrabolitý (*Ulmus minor*), jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*), javor poľný (*Acer campestre*), čremcha strapcovitá (*Padus avium*) a dreviny mäkkých lužných lesov. V krovinnom poschodí sú to svíb krvavý (*Swida sanguinea*), zob vtáčí (*Ligustrum vulgare*), bršlen európsky (*Euonymus europaea*), druhy rodu hloh (*Crataegus* sp. div.). Bylinný podrast je druhovo relatívne bohatý. Lužné lesy nížinné sú prevažujúcou jednotkou rekonštruovanej prirodzenej vegetácie v území.

Dubové xerothermofilné lesy submediteránnych a skalných stepí (Chlmecké pahorky). Tieto porasty sa vyvíjajú na vápencoch, dolomitoch, flyšoch, zlepenkoch. Floristicky sú bohaté, so submediteránnymi druhmi a druhmi lesostepného charakteru. Sú to nevelké plochy viažúce sa výlučne na teplé južné svahy, v dubovom stupni. Osadzujú extrémne formy reliéfu – chrbty a hrebene vrchov, prudké sklony a pod.

Povrch širšieho záujmového územia je vo veľkej miere odlesnený. Z pôvodných lužných lesov, ktoré sprevádzali rieky, sa zachovalo niekoľko nesúvislých fragmentov kultúrnych lesov. V tesnej blízkosti riek majú vytvorené existenčné podmienky lužné lesy vrbovo-topoľové, zväzu *Salicion albae* a *Salicion triandrae*. Charakteristické asociácie sú *Salici - Populetum* a *Salicetum triandrae*. Plošne najviac podmienok je vytvorených pre existenciu nížinných lužných lesov zväzu *Ulmeion*. Na území ide hlavne o asociácie *Carici - Fraxinetum* a *Fraxinopannonicae - Ulmetum*. Pomerne malý potenciál majú dubovo-hrabové lesy. Ide o malé ostrovceky zväzu *Carpinion betuli* s asociáciami *Quercus petraeae - Carpinetum* a *Quercus robur - Carpinetum*. V bezodtokových depresiách sa usadili slatinné vrbové kroviská až slatinné jelšové lesy zväzov *Salicion cinereae* a *Alnion glutinosae*. V pahorkatinnom stupni vápencovej oblasti sú charakteristické dubové subxerothermofilné lesy zväzu *Quercion pubescenti - petraeae*. Hustá sieť mŕtvych ramien v širšom záujmovom území, materiálových jám, kanálov a mokradí vytvára unikátne podmienky najmä pre vodnú a močiarnu vegetáciu.

Takmer celé územie bolo v dávnej minulosti pokryté lužnými lesmi o čom svedčia aj do súčasnosti používané názvy jednotlivých lokalít. Do pôvodnej skladby vegetačného krytu riešeného územia v značnej miere zasiahol človek, ktorý systematickým rúbaním a kľčovaním lesných porastov ale aj intenzívnym odvodňovaním časť územia premenil na ornú pôdu, lúky a pasienky. Do prirodzenej skladby takmer všetkých rastlinných spoločenstiev v riešenom území v posledných desaťročiach zasiahli vodohospodárske úpravy, intenzifikácia poľnohospodárstva, a ďalšie antropogénne faktory. Vodná a močiarná vegetácia je jedným z najvýznamnejších fenoménov.

III.1.6. CHRÁNENÉ ÚZEMIA

Osobitne chránené časti prírody a krajiny

Veľkoplošné chránené územia

(Chránené krajinné oblasti, národné parky a ich ochranné pásma) - nezasahuje riešené k.ú.

Maloplošné chránené územia

(Chránené areály a ich ochranné pásma, národné prírodné rezervácie, prírodné rezervácie a ich ochranné pásma, národné prírodné pamiatky a prírodné pamiatky vrátane jaskýň a prírodných vodopádov a ich ochranné pásma, chránený krajinný prvok)

- nie sú vyhlásené

Chránené stromy a ich ochranné pásma

- nie sú vyhlásené

Časti prírody pripravované na ochranu

- nie sú pripravované

Územia NATURA 2000

Chránené vtáčie územia (CHVÚ)

- CHVÚ Medzibodrožie

Navrhované územia európskeho významu (ÚEV) územie

- nezasahujú riešené

Územia medzinárodného významu - nenachádzajú sa v predmetnom k.ú.

Do hodnoteného územia nezasahujú žiadne veľkoplošné ani maloplošné prvky ochrany prírody a krajiny (v zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny). V širšom okolí sa rozprestiera v susedných katastrálnych územiach CHKO Latorica s druhým stupňom ochrany.

Navrhovaná činnosť nezasahuje do žiadnych lokalít – území európskeho významu. Nakoľko riešená lokalita je situovaná v intraviláne obce zámer nezasahuje ani do chráneného vtáčieho územia Medzibodrožie.

Chránené vtáčie územie SKCHVU015 Medzibodrožie je chránené v rámci siete Natura 2000. Výmera 35 754 ha. V zmysle vyhlášky MŽP SR č. 26/2008 Z.z. sa záujmová obec rozprestiera v Chránenom vtáčom území Medzibodrožie. Podľa smernice Rady 79/409 EHS o ochrane voľne žijúcich vtákov je SKCHVU015 Medzibodrožie zaradené do Národného zoznamu CHVÚ, ktorý bol schválený uznesením vlády SR č. 636 zo dňa 9. júla 2003.

Územie tvorí spleť ramien a periodicky zaplavovaných biotopov s priľahlými lužnými lesmi a aluviálnymi lúkami a pasienkami. Medzibodrožie je jedným z piatich najvýznamnejších území na Slovensku pre hniezdenie druhov chochlačka bielooká (*Aythya nyroca*), haja tmavá (*Milvus migrans*), kaňa popolavá (*Circus pygargus*), rybár čierny (*Chlidonias niger*), volavka striebřistá (*Egretta garzetta*), strakoš kolesár (*Lanius minor*), volavka biela (*Egretta alba*), chriaštel malý (*Porzana parva*), volavka purpurová (*Ardea purpurea*), bučiak trstový (*Botaurus stellaris*), rybár bahenný (*Chlidonias hybridus*), bučačik močiarny (*Ixobrychus minutus*), ľabtuška poľná (*Anthus campestris*), kaňa močiarna (*Circus aeruginosus*), bocian biely (*Ciconia ciconia*), bučiak nočný (*Nycticorax nycticorax*), strakoš červenochrbtý (*Lanius collurio*), výrik lesný (*Otus scops*), kalužiak červenonohý (*Tringa totanus*), kačica chrapľavá (*Anas querquedula*) a včelárik zlatý (*Merops apiaster*) a pravidelne tu hniezdi viac ako 1% národnej populácie druhov rybárik riečny (*Alcedo atthis*), včelár lesný (*Pernis apivorus*) ďateľ hnedkavý (*Dendrocopos syriacus*), bocian čierny (*Ciconia nigra*), škovránok stromový (*Lullula arborea*), ďateľ prostredný (*Dendrocopos medius*), chriaštel poľný (*Crex crex*), krutihlav hnedý (*Jynx torquilla*), prepelica poľná (*Coturnix coturnix*), muchár sivý (*Muscicapa striata*), brehuľa hnedá (*Riparia riparia*), hrdlička poľná (*Streptopelia turtur*) a prhlaviar čiernohlavý (*Saxicola torquata*).

Hodnotené územie nie je zaradené do Ramsarského dohovoru o mokradiach. V hodnotenom území a širšom okolí navrhovanej činnosti sa nenachádzajú chránené stromy.

Do územia okresu Trebišov zasahuje 1 vyhlásené veľkoplošné chránené územie Košického kraja, a to **CHKO Latorica**, nezasahuje však do riešeného katastrálneho územia Kapoňa.

CHKO Latorica má rozlohu 15 620 ha, je to chránené územie nížinného typu krajiny a bolo vyhlásené v roku 1990. Rozprestiera sa na území okresov Michalovce a Trebišov. Územie zahŕňa hlavný tok Latorica a dolnú časť tokov Laborec a Ondava s priľahlými mŕtvymi ramenami, komplexami lužných lesov a aluviálnymi lúkami. Aj napriek rozsiahlym hydromelioračným úpravám v posledných desaťročiach, je toto územie najbohatším komplexom vodnej a močiarnnej vegetácie s výskytom vzácných, chránených a ohrozených druhov flóry a fauny. Najrozšírenejšie sú tu spoločenstvá dubových jasenín a brestových jasenín s hrabom a spoločenstvá mäkkých lužných lesov.

Jedným z najvýznamnejších fenoménov je tu vodná a močiarna vegetácia. Nachádzajú sa tu biotopy s vysokým počtom chránených druhov, ako: lekno biele, leknica žltá, kotvica plávajúca, rezanka aloovitá a iné, ale i ohrozených taxónov, ako: aldrovandka pľuzgiernatá, chren veľkoplodý, žerušnica malokvetá, iskerník bočnokvetý. Z pozoruhodných zástupcov fauny tu žije: koník stepný, modlivka zelená, ropucha obyčajná, kunka obyčajná, korytnačka močiarna, jašterica živorodá, volavka popolavá, volavka purpurová bocian biely, bocian čierny, kormorán veľký, haja tmavá, orliak morský, kačica chrapka, mačka divá, lasica obyčajná.

III.2. KRAJINA, KRAJINNÝ OBRAZ, STABILITA, OCHRANA, SCENÉRIA

III.2.1. ŠTRUKTÚRA KRAJINY

Súčasná krajinná štruktúra (SKŠ) je výsledkom vplyvu ľudskej činnosti na prírodné zložky tvoriace pôvodnú krajinnú štruktúru. Interakciou prírodných (abiotických a biotických), sociálno-historických a ekonomických faktorov vznikli jednotlivé formy využitia zeme - krajinné prvky. Mapovanie a interpretácia krajinej štruktúry je jedným z nevyhnutných postupov pre hodnotenie charakteru a intenzity antropického tlaku na prírodnú krajinu.

Dôležitým faktorom environmentálneho stavu a kvality krajiny je aj spôsob využitia a funkčné členenie územia. Súčasná krajinná štruktúra, predstavuje celoplošné definovanie územia s aktualizovaným stavom reálnej štruktúry krajiny.

Lúky a pasienky sa v riešenom území vyskytujú v týchto typoch:

- ❖ *Vlhké zaplavované lúky a pasienky* – v súčasnej dobe nepravidelne zaplavované trávne porasty ovplyvňované vysokou hladinou podzemnej vody alebo zamokrené počas jarného obdobia a dlhotrvajúcich dažďov povrchovou vodou.
- ❖ *Svieže lúky a pasienky* – sú len krátkodobo ovplyvňované podzemnou alebo povrchovou vodou, ich výnosy závisia od dobrého ošetrovania a pri zlepšení výživy hnojením prípadne aj závlahami je možné dosiahnuť kvalitu intenzívnych trávnatých porastov.
- ❖ *Polosuché trávnaté porasty* – sú na stanovištiach, ktoré sú na jar ovplyvňované vysokou hladinou podzemnej, resp. zamokrením povrchovou vodou, v lete extrémne vysychajú. Z tohto dôvodu sa tu nedarí dobrým trávny druhom.

V katastrálnom území Leles - Kapoňa sa popri melioračných kanáloch a odvodňovacích kanáloch nachádzajú ojedinele brehové porasty. Sú v celku málo narušené a plnia protieróznú funkciu ako aj funkciu miestnych koridorov.

Lokalita navrhovanej činnosti sa rozprestiera na území, ktoré má minimálnu ekologickú hodnotu a už v súčasnosti je silne poznačené antropogénnymi vplyvmi. Boli zlikvidované pre dané prostredie typické ekosystémy, ktoré plnili regulačnú funkciu obehu vody v prírodných ekosystémoch s priaznivým dopadom na retenčnú kapacitu a tvorbu vhodných genofondových podmienok. Konečná klasifikácia riešeného územia je súčtom hodnôt faktorov posudzujúcich ekologickú stabilitu z pozitívneho hľadiska (podporujúco - ochranné faktory) a faktorov znižujúcich ekologickú stabilitu, ktoré znižujú výslednú ekologickú hodnotu.

III.2.2. SCENÉRIA

Krajinársky možno riešené územie charakterizovať ako oráčinovo - lúčnu krajinu. Poľnohospodárska pôda je v prevažnej časti katastra odvodnená do odvodňovacích kanálov, ktoré tvoria po zarastení krovínami vhodné koridory pre ornitofaunu. Riešená obec má vidiecky charakter, čo znamená, že staršie stavby sú riešené formou hospodárskych usadlostí - s kôľňou, drevárňou, záhradou. Pri novšej zástavbe sú objekty bez hospodárskych priestorov. Tvorbou nových komunikačných systémov medzi hospodárskymi dvormi a hospodárskymi plochami, v spojitosti s melioráciami, došlo k zmene odtokového režimu podzemnej a povrchovej vody v krajine a vzniku nových pôvodnému charakteru blízkych podmáčaných plôch bez sprievodnej vegetácie. Údržba funkčnosti kanálov spôsobuje likvidáciu tvoriacich sa krajinno – štruktúrnych prvkov zelene, stabilizujúcich ekologický potenciál územia.

Na základe hodnotenia typu súčasnej krajinnej štruktúry riešené územie patrí do krajiny nížin. Najväčšiu časť k.ú. obce Leles - Kapoňa zaberá orná pôda a trvalé trávne porasty. Na základe hodnotenia typu reliéfu hospodárskeho využitia, riešené územie patrí do oblasti nížin s vhodnosťou na poľnohospodárske využitie. *Agrocenózy* v katastrálnom území obce Leles - Kapoňa sú tvorené otvorenou poľnohospodárskou krajinou s výskytom solitérov a skupinovým zastúpením krovitej a stromovej vegetácie. Typické územie Východoslovenskej nížiny je popretkávané melioračnými kanálmi.

Trvalé trávne porasty sú plochy fyziognomicky vzdialené od pôvodného vegetačného krytu, vyžadujú neustálu starostlivosť, od ktorej je závislý ich charakter. Trvalé trávne porasty sú prevažne polointenzívne, viac-menej prirodzené, doterajšími intenzifikačnými

zásahmi však pomerne chudobné a monotónne. Výnimku tvoria niektoré plochy strmých strání alebo zamokrených plôch v alúviách, kde je veľmi hodnotná xerothermná vegetácia. Tieto plochy sú popísané ako ekologicky významné segmenty. TTP sú využívané hlavne na pasenie HD a kosenie. Časť TTP je zarastajúca krovinami.

Biotopy posudzovaného územia sme zaradili do typov biotopov, ktorých charakteristiku uvádzame:

Topoľové monokultúry sú vysádzané porasty, v ktorých sa pestujú výlučne krížence euroamerických topoľov. Výsadba v radoch, krovinné poschodie na bohatších stanovištiach máva vysokú pokryvnosť, ale je druhovo chudobné, väčšinou s vysokou prevahou bazy čiernej (*Sambucus nigra*). Bylinné poschodie býva tiež málo pestré, s vysokým zastúpením nitrofilných druhov.

Lúčne a pasienkové úhory sú to bývalé lúky a pasienky, viac rokov neobhospodarované. Druhovú zložku porastov je do značnej miery determinované vekom úhoru a spôsobom predchádzajúceho využitia, čo ovplyvňuje i prírodoochrannú významnosť porastov.

V porastoch sa hromadí nerozložená organická hmota, postupne začínajú prevládať trávy. Na starších úhoroch nastupujú dreviny. Druhovú diverzitu v mladších štádiách, pokiaľ nie je príliš vysoké zastúpenie drevín, je relatívne vysoká, neskôr klesá. Tento typ biotopu hodnotíme ako významný.

Úhory TTP, výrazne zarastajúce drevinami - pokročilejšie sukcesné štádiá úhorov, z drevín sa uplatňujú predovšetkým slivka trnková (*Prunus spinosa*), ruža šíповá (*Rosa canina*), druhy rodu hloh (*Crataegus sp. div.*), zob vtáčí (*Ligustrum vulgare*), druhy rodu ostružina, predovšetkým z okruhu ostružiny ožinovej (*Rubus fruticosus agg.*). V bylinnom poschodí sa už môžu vyskytovať i lesné druhy. Keďže sú zastúpené lúčne druhy (s výrazným podielom teplomilných druhov) a druhy, typické pre ekotóny, celková diverzita týchto porastov je relatívne vysoká. Jednotku zaraďujeme medzi významné typy biotopov.

Biotopy polí - plošne najrozšírenejší typ biotopu v území. Ide prevažne o veľkoblokové orané polia, s pestovaním najmä obilnín. Z rastlinných spoločenstiev sú zastúpené synantropné - segetálne spoločenstvá, zo živočíchov sú to druhy agrocenóz. Cenózy sú väčšinou druhovo chudobné, výrazne bývajú zastúpené najmä synantropné druhy a druhy so širokou ekologickou amplitúdou. Tento typ biotopu zaraďujeme medzi málo významné.

Krajina v riešenom území k.ú. Leles - Kapoňa

Jedná sa o *poľnohospodársku lúčno-oráčinovú krajinu* s dostatočným zastúpením ekostabilizačných prvkov a mimolesnej zelene; KEK má dobré podmienky pre poľnohospodárske využitie, menej na pestovanie plodín a prednostne na pasienkárstvo, čím je zaručené zachovanie biodiverzity a prirodzených stanovišť rastlín a živočíchov, vhodné podmienky sú aj pre nestatickú rekreáciu a športové aktivity, pri jestvujúcich objektoch je možné aj ich rekreačné využitie. Krajina v KEK nevyžaduje žiadne krajinnookologické zásahy a úpravy.

Tabuľka 6: Skladba katastrálneho územia Kapoňa obce Leles

Kategória krajinej štruktúry	k.ú. Kapoňa cca v ha
orná pôda	261,92
vinice	9,68
záhrady	13,56
ovocné sady	0,00
trvalé trávne porasty	206,69
lesná pôda	20,09
vodné plochy a toky	53,05
zastavané plochy a areály	5,83
ostatné plochy a nelesná drevinná vegetácia	44,84
Spolu	636,65

Z toho vychádza stupeň ekologickej stability územia pre k. ú. Kapoňa je **2,26**.

III.2.3. OCHRANA KRAJINY

Významné krajinné prvky tvoria sieť genofondovo významných ekostabilizačných plôch, ktoré zaisťujú územné podmienky trvalého zachovania druhovej rozmanitosti prirodzeného genofodu rastlín a živočíchov na riešenom území. Za miestne ekostabilizačné plochy – významné krajinné prvky boli vybrané tie územia, v ktorých sa nachádzajú najzachovalejšie sukcesné štádiá, alebo tie plochy, ktoré majú vhodné podmienky pre ich vznik a ďalší prirodzený vývoj.

Podľa zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny sa územnou ochranou prírody rozumie osobitná ochrana prírody a krajiny v legislatívne vymedzenom území v druhom až piatom stupni. Stupne ochrany zabezpečujú špeciálnu starostlivosť a režim na

chránených územiach s vylúčením, resp. obmedzením takých činností, ktoré môžu nejakým spôsobom narušiť rozmanitosť podmienok a foriem života na Zemi, ekologickú stabilitu územia, využívanie prírodných zdrojov a vzhľad krajiny. V katastrálnom území obce Leles - Kapoňa sa žiadne chránené územia nenachádzajú.

Riešené územie patrí v zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov k územiu s 1. stupňom ochrany t.j. k územiu, ktorému sa neposkytuje osobitná ochrana.

Regionálne biokoridory

Regionálny biokoridor Tarbucka – Kapoňa: prechádza celou južnou polovicou katastrálneho územia v smere západ - východ. Spája regionálne biocentrá charakterizované výskytom stepných a lúčnych biotopov, xerothermnými a mezofilnými rastlinnými a živočíšnymi spoločenstvami, s ostrovmi piesčitých dún s porastami agátových a dubových lesíkov, pasienkami a vinicami a medzidunových zníženín s močiarnymi spoločenstvami rastlín a živočíchov.

III.2.4. ÚZEMNÝ SYSTÉM EKOLOGICKEJ STABILITY

Klasifikácia územia a jeho ekologické hodnoty predstavujú diferenciáciu územia podľa vybraných kritérií, vyjadrujúcich kvantitatívnu mieru ekologickej stability resp. narušenia ekologických väzieb v riešenom území. Pre praktickú využiteľnosť je stanovená základná jednotka územného celku – katastrálne územie, v ktorom je hodnotený stupeň ekologickej stability (SES) podľa miery ekologickej kvality vegetácie a jej zastúpení v katastrálnom území.

Výpočet stupňa ekologickej stability (SES) bol získaný váhovým koeficientom podľa vzťahu:

$$SES = \frac{P_{op}.ES_{op} + P_{ZA}.ES_{ZA} + P_{TT}.ES_{TT} + P_{LE}.ES_{LE} + P_{VO}.ES_{VO} + P_{ZP}.ES_{ZP} + P_{OSP}.ES_{OSP}}{CP_{KÚ}}$$

kde P_{OP} - plocha ornej pôdy v katastrálnom území = 261,92 ha

ES_{OP} - ekologický stupeň ornej pôdy (priemerná hodnota je 0,77)

P_{Vop} - plocha viníc = 9,68 ha

ES_{vi} - ekologický stupeň viníc (0,1)

P_{ZA} - plocha záhrad = 13,56 ha

ES_{ZA} - ekologický stupeň záhrad (3,0)

P_{OS} - plocha ovocných sádov = 0,00 ha

ES_{OS} - ekologický stupeň ovocných sádov (2,0)

P_{TT} - plocha trvalých trávnatých porastov 206,69 ha

ES_{TT} - ekologický stupeň trvalých trávnatých porastov (4,0)

P_{LE} - plocha lesov = 20,09 ha

ES_{LE} - ekologická stabilita lesných porastov (5,0)

P_{VO} - plocha vodných plôch 53,05 ha

ES_{VO} - ekologický stupeň vodných plôch (4,0)

P_{ZP} - plocha zastavaného územia = 5,83 ha

ES_{ZP} - ekologický stupeň zastavaného územia (1,0)

P_{Osp} - ostatná plocha = 44,84 ha

ES_{Osp} - ekologický stupeň ostatných plôch (0,50)

CP_{KÚ} - celková plocha katastrálneho územia = 636,65 ha

SES - stupeň ekologickej stability

SES = 2,26

Miestny územný systém ekologickej stability (ÚSES) katastrálneho územia obce Leles - Kapoňa je výsledkom viacerých javov, ktoré ho podmieňujú – pre k.ú. Kapoňa 2,26. Na základe tejto klasifikácie sme získali priemernú hodnotu stupňa ekologickej stability za celé katastrálne územie Kapoňa. Táto hodnota vyjadruje kvalitatívnu mieru ekologickej stability.

Hodnota stupňa ekologickej stability 1,56 nám vyjadruje, že riešené územie patrí do krajiny so stredným stupňom ekologickej stability, čo znamená, že z celkového pohľadu sú v území ekologické plochy stredne stabilné.

Podľa zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny sa územnou ochranou prírody rozumie osobitná ochrana prírody a krajiny v legislatívne vymedzenom území v druhom až piatom stupni. Stupne ochrany zabezpečujú špeciálnu starostlivosť a režim na chránených územiach s vylúčením, resp. obmedzením takých činností, ktoré môžu nejakým spôsobom narušiť rozmanitosť podmienok a foriem života na Zemi, ekologickú stabilitu územia, využívanie prírodných zdrojov a vzhľad krajiny. V katastrálnom území obce Leles miestna časť - Kapoňa sa žiadne chránené územia nenachádzajú.

Riešené územie patrí v zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov k územiu s 1. stupňom ochrany t.j. k územiu, ktorému sa neposkytuje osobitná ochrana.

III.3. OBYVATELSTVO, JEHO AKTIVITY, INFRAŠTRUKTÚRA, KULTÚRNOHISTORICKÉ HODNOTY ÚZEMIA

Rozloha katastrálneho územia obce Leles - Kapoňa spolu je 3368 ha. Obec Leles - Kapoňa patrí do Košického kraja a do okresu Trebišov.

III.3.1. OBYVATELSTVO

Podľa údajov z roku 2007 žije v obci Leles - Kapoňa 1845 obyvateľov. V štruktúre obyvateľstva prevažujú domácnosti úplných rodín. Zdravotný stav obyvateľstva výrazne nevybočuje z celoslovenského priemeru a sleduje celoslovenské ukazovatele chorobnosti a úmrtnosti. Obec má zriadenú materskú škôlku. Základná škola sa v obci nachádza pre ročníky 1-4. Bytový fond tvoria rodinné domy. Prevažujú byty s priemerným plošným štandardom a vybavením.

III.3.2. SÍDLA

Hlavným sídlom okresu je mesto Trebišov. Počet miest a obcí v okrese Trebišov celkovo 82 s celkovým počtom obyvateľov 101 653. V blízkosti cca 6 km sa nachádza mesto Kráľovský Chlmec.

III.3.3. PRIEMYSEL

Najvýznamnejšiu výrobnú plochu predstavuje poľnohospodárstvo. Na okraji obce v západnej časti intravilánu je vybudovaný hospodársky dvor s menším podielom živočišnej výroby. V riešenom území sa nachádza orná pôda veľkobloková so segetálnou vegetáciou, ktorá je počas dlhého obdobia bez vegetačného krytu. Z toho vyplýva aj náchylnosť na eróziu, najmä veternú. Je intenzívne zmenený a obhospodarovávaný prvok s neustálym prísunom energie a vysokým stupňom starostlivosti zo strany človeka. V prevažnej časti katastra je orná pôda odvodnená do odvodňovacích kanálov.

III.3.4. POĽNOHOSPODÁRSTVO

Z celkovej výmery pôdy 107 385 ha v okrese Trebišov, zaberá poľnohospodárska pôda 79 122 ha, lesné pozemky 14 433 ha, vodné plochy 3537 ha, zastavané plochy 6383 ha a ostatné plochy zaberajú 3 911 ha. Z výmery poľnohospodárskej pôdy zaberá 72,6 % orná pôda, 20,5 % trvalé trávnaté porast, 2 % vinice a 4,9% záhrady a ovocné sady.

Veľká časť oráčin bola v minulosti scelená do veľkých blokov, z ktorých bola odstránená mimolesná zeleň. Samotne posudzované územie je tvorené poľnohospodárskou pôdou

(obhospodarovanou). Blízke okolie je tvorené rovnakým krajinným prvkom. Poľnohospodárska výroba sa uplatňuje v širšom záujmovom území okresu Trebišov. Jedná sa predovšetkým o poľnohospodárske subjekty s rastlinnou výrobou, ktoré viac – menej stresovo pôsobia na ekologickú kvalitu územia. Poľnohospodárstvo má na území priaznivé podmienky a dlhú tradíciu.

III.3.5. LESNÉ HOSPODÁRSTVO

Hodnotené územie aj jeho širšie okolie je vo veľkej miere odlesnené. Súčasný stav lesných spoločenstiev je podmienený zásahmi ľudskej činnosti v oblasti poľnohospodárstva a lesníctva. Preto sa v tejto lokalite dnes už nevyskytujú prírodné a prirodzené lesné spoločenstvá. Priemerná lesnatosť okresu Trebišov v rámci Košického kraja je len 13,48 %. Väčšiu časť lesného územia zaberajú jaseňové, brestové, dubové aj lužné lesy. Okolo Latorice, Bodrogu a Tisy sa nachádzajú vrbovo-topoľové lužné lesy, v mieste meandrov Tice slatinné jelšové lesy. Na pieskových dunách sú to ponticko-panonské dubové lesy a cérovo-dubové lesy a na území Chlmeckých pahorkov sú to dubovo-hrabové a suchomilné dubové lesy a lesostepi. Značná časť lesov v regióne Medzibodrožia sa však nachádza v chránenej oblasti Latorica. Podľa druhu vlastníctva lesov v regióne Medzibodrožia prevažujú lesy vo vlastníctve alebo správe podniku Lesy SR, š.p. (54,6 % lesov), v súkromnom vlastníctve sa nachádza 21,8 % lesov, vo vlastníctve cirkvi je 14,5 % lesov, necelých 0,7 % lesov vlastní obce a 0,8 % vlastní urbárske spoločenstvá.

V katastrálnom území Leles - Kapoňa sa lesné spoločenstvá vyskytujú iba minimálne. Jedná sa o úpätie Chlmeckej pahorkatiny. Na základe terénneho prieskumu možno konštatovať, že prírodné biogeocenózy sú na celom riešenom území značne pozmenené hospodárskou činnosťou človeka, najmä nadmerným odlesnením územia, vybudovaním odvodňovacích kanálov, sceľovaním poľnohospodárskych pozemkov, splanírovaním pôvodných medzí a melioráciami. Z pôvodných súvislých nížinných drevinných porastov a krovinných formácií zasahujúcich pôvodne celé riešené územie, zachovali sa dnes len torzá drevinnej vegetácie, ako aj rozptýlená i skupinová stromová a krovinná zeleň.

III.3.6. DOPRAVA

Obec Leles sa nachádza v juhovýchodnej časti Východoslovenskej nížiny, v blízkosti rieky Latorica. Leles je druhou najväčšou obcou Horného Medzibodrožia, ležiacou medzi mestami Kráľovský Chlmec a Veľké Kapušany pri rieke Latorica. Dopravný prístup do obce Leles - Kapoňa je odbočkou z cesty I. triedy I/79, v severnom smere na križovatke v meste Kráľovský Chlmec – smer Veľké kapušany. Doprava v obci Leles - Kapoňa naväzuje na dopravnú sieť okresu Trebišov. Dopravné spojenie s okolím zabezpečuje SAD.

Železničná doprava priamo cez Kráľovský Chlmec a Svätuše neprechádza, južne od týchto sídiel prechádza západovýchodným smerom železničná trať medzinárodného významu štátna hranica s Ukrajinou – Čierna nad Tisou – Slovenské Nové Mesto – Michalany – Košice – Žilina, ktorá je zaradená do európskeho západo-východného tranzitného koridoru č.V ako trasa C-E 40. Juho-severným smerom prechádza železničná trať celoštátneho významu Michalany – Trebišov – Strážske – Humenné – Palota – Lupkow (Poľsko). Okresom Trebišov prechádzajú aj 2 širokorozchodné trate, budované podľa sovietskych noriem: č. 101 štátna hranica s Ukrajinou – Čierna nad Tisou a č. 102 Užhorod – Maťovce – Veľké Kapušany – Haniska pri Košiciach. Táto trať je využívaná len pre nákladnú dopravu.

III.3.7. SLUŽBY

Priamo v obci sa nachádza niekoľko menších predajní typu – potraviny a rozličný tovar, Pohostinstvo. Iné obchodné reťazce, služby v obci nie sú žiadne. Penzióny a iné rekreačné ponuky v obci nie sú. Reštaurácia sa nachádza v blízkosti cestného mostu na rieke Latorica. Ostatné služby potrebné pre obyvateľov sú dostupné v meste Kráľovský Chlmec.

Obec je zriaďovateľom základnej školy a materskej školy. Jej obyvatelia majú k dispozícii i základnú zdravotnú starostlivosť, nájdete tu tiež lekáreň. Dom smútku bol vybudovaný tak priamo v Lelesi, ako aj v jeho miestnej časti Kapoňa. Pôsobia tu viaceré spolky a to najmä telovýchovného charakteru. K najaktívnejším radíme klub lukostrelcov, či skautský oddiel. Ku kultúrnospoločenskému programu v obci prispieva miestny klub dôchodcov.

III.3.8. REKREÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

V obci Leles - Kapoňa sa nenachádzajú penzióny ani podobné rekreačné služby. Širšie okolie obce a územie celého okresu Trebišov poskytuje vhodné podmienky pre rekreačnú činnosť, najmä pre pobyt pri vode, vodné športy a vidiecku turistiku. V súčasnosti nie je naplno využitý potenciál pre vidiecku turistiku.

III.3.9. KULTÚRNOHISTORICKÉ PAMIATKY

Prvá písomná zmienka o obci pochádza z roku 1182. V tomto období tu bol založený premonštrátsky kláštor. Leleské prepošstvo tvorilo svojho času administratívnoprávne centrum. Vďaka výhodnej polohe sa Leles vyvíjal ako obchodné mestečko. Darilo sa tu i poľnohospodárskej činnosti a to najmä vinohradníctvu a záhradníctvu. K obci bola v roku 1941 pridružená dedina Kapoňa. Prvá písomná zmienka o nej pochádza z roku 1287. Obec Leles je mimoriadne bohatá na historické pamiatky. Budova kláštora premonštrátov bola niekoľkokrát rekonštruovaná. Sídlila tu škola.

V 14. storočí vznikol, ako jeho južné krídlo, gotický rímskokatolícky kostol. Sakrálnou pamiatkou Lelesa je i klasicistický reformovaný kostol z 19. storočia.

Premonštrátsky kláštor - pôvodne založený už koncom 12. storočia, ako najstarší na území Zemplína bol zasvätený sv. Križu. V stredoveku v ňom pôsobilo premonštrátske prepošstvo, založené biskupom Boleslavom. Súčasťou kláštora je kláštorňný kostol a románska kaplnka sv. Michala so vzácnymi gotickými maľbami z prvej polovice 14. storočia. Podľa tradície kráľ Ondrej II. uložil v kostole srdce svojej zavraždenej manželky. Ďalšou pamiatkou je gotický kamenný most sv. Gottharda zo 14. storočia nad bývalým korytom rieky Tisa. Dnes most prekenuje suché koryto. Pri moste stála do roku 1848 aj socha sv. Gottharda. Dĺžka mosta je 70 m a jeho vnútorná prejazdna šírka je 5 m.

Pamiatka - rímskokatolícky kostol, postavený v gotickom štýle z rokov 1315-1366, v 18. storočí zbarokizovaný, v roku 1892 renovovaný.

III.4. SÚČASNÝ STAV KVALITY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA VRÁTANE ZDRAVIA

V obci Leles - Kapoňa nie je vybudovaná kanalizácia ani čistička odpadových vôd, to značne ovplyvňuje kvalitu životného prostredia priamo v obci. Obec je plynofikovaná. Z rozboru uvedených jednotlivých zložiek životného prostredia vyplýva, že súčasné enviromentálne problémy majú svoj pôvod už v dávnej minulosti, kedy bola pôvodná krajina postupne menená na kultúrnu, obhospodarovánú, s nepriaznivými dopadmi na stav životného prostredia.

Zdravotný stav obyvateľstva je výsledkom pôsobenia viacerých faktorov ekonomická a sociálna situácia, výživové návyky, životný štýl, úroveň zdravotníckej starostlivosti, ako aj životné prostredie. Vplyv znečisteného prostredia na zdravie ľudí je doteraz len málo preskúmaný, odzrkadľuje sa však najmä v nasledovných ukazovateľoch zdravotného stavu obyvateľstva:

- stredná dĺžka života pri narodení
- celková úmrtnosť (mortalita)
- dojčenská a novorodenecká (perinatálna) úmrtnosť
- počet rizikových tehotenstiev a počet narodených s vrodenými vývojovými vadami
- štruktúra príčin smrti
- počet alergických, kardiovaskulárnych a onkologických ochorení
- stav hygienickej situácie
- šírenie toxikománie, alkoholizmu a fajčenia
- stav pracovnej neschopnosti a invalidity
- choroby z povolania a profesionálne otravy

Stredná dĺžka života pri narodení, tzv. nádej na dožitie je základným ukazovateľom úrovne životných podmienok obyvateľstva a úmrtnostných pomerov. Predstavuje priemerný počet rokov života novorodenca, ktorý môže dosiahnuť pri rešpektovaní špecifickej úmrtnosti v danom období. Aj napriek tomu, že stredná dĺžka života v SR sa od roku 1970 do roku 2001 zvýšila u mužov zo 66,7 na 69,54 a u žien zo 72,9 na 77,60 rokov, je to pod hranicou európskeho priemeru a vysoko zaostáva za najvyspelejšími krajinami. V rámci okresov Košického kraja dosahuje najvyššiu strednú dĺžku života u mužov okres Košice III (71,20 rokov) a Košice I (70,83); u žien Košice I (78,26) a Košice II (77,71). Naopak najnižšie hodnoty boli zaznamenané u mužov v okresoch Trebišov (65,75 rokov) a Sobrance (66,13); u žien v okrese Košice IV (75,19 rokov) a Trebišov (75,49).

Populačný vývoj ovplyvňuje aj ďalší významný demografický ukazovateľ - potratovosť, na ktorom má určitý podiel aj environmentálny aspekt, nakoľko pôsobenie škodlivín v ovzduší, vode a potravinách sa dokazateľne negatívne prejavuje najmä u tehotných žien. K základným charakteristikám zdravotného stavu obyvateľstva, odrážajúcich ekonomické, kultúrne, životné a pracovné podmienky patrí aj úmrtnosť - mortalita.

Výška ukazovateľov celkovej úmrtnosti závisí však nielen od uvedených podmienok, ale ju bezprostredne ovplyvňuje aj veková štruktúra obyvateľstva. Košický kraj patrí k regiónom s nižšou úmrtnosťou ako celoslovenský priemer (má 4. najvyššiu úmrtnosť), v rámci kraja však pozorujeme značné disproporcie. Okresy Sobrance, Košice IV, Rožňava a Trebišov dosahujú vysokú úmrtnosť; naopak okresy Košice II a III sú hlboko pod úrovňou priemeru SR. Pri sledovaní úmrtnosti obyvateľstva v závislosti od veku a pohlavia je možné tak ako v republikovom priemere aj v Košickom kraji pozorovať nad úmrtnosť mužov.

V úmrtnosti podľa príčin smrti, podobne ako v celej republike, tak aj v Košickom kraji dominuje úmrtnosť na ochorenia obehovej sústavy (525/100000 obyv.), predovšetkým na ischemické choroby srdca. Najviac úmrtí na uvedené ochorenia dosiahli okresy Sobrance, Rožňava a Trebišov, najmenej okresy s najmladším obyvateľstvom - Košice III a Košice II.

Úmrtnosť na nádorové ochorenia v Košickom kraji v r. 2002 predstavovala 199,9/100000 obyv., pričom najvyššia bola v okrese Sobrance a najnižšia v okrese Košice III. Najväčší podiel tvorí úmrtnosť na nádory dýchacej sústavy, ktorá je vysoko prekročená opäť v okrese Sobrance. Košický kraj dosahuje prvenstvo v úmrtnosti na zhubné nádory žalúdka a v porovnaní s priemerom SR zaznamenáva vyššie hodnoty v úmrtnosti na choroby obehovej sústavy, najmä na ischemické choroby srdca, na choroby tráviacej sústavy i na vonkajšie príčiny.

Úmrtnosťou na vonkajšie príčiny sú podstatne viac postihnutí muži, ktorí často zomierajú pri dopravných nehodách i úmyselným sebapoškodením. Z hľadiska chorobnosti obyvateľstva dominujú aj v okrese Trebišov srdcovo-cievne ochorenia ako dôsledok civilizačných vplyvov, t.j. nedostatku telesnej námahy, stresu, kvality životného prostredia, výživy, návykov. Podobne ako v celej republike je ostatnom období zaznamenávaný rapidný nárast alergií, najmä rinitídy sezónnej i celoročnej, bronchiálnej astmy, ale aj dermorespiračného syndrómu a potravinovej alergie. Kvalitu podmienok práce do značnej miery charakterizuje výskyt rizikových faktorov (fyzikálnych, chemických, biologických) v pracovnom prostredí a počty pracovníkov, ktorí sú vystavení ich účinkom. V kraji bolo v roku 2004 evidovaných 17 528 rizikových pracovníkov, z toho 4 526 žien. Väčšina prác spadá do rezortu priemyselnej výroby – 58,25 %. V porovnaní s rokom 1998 (19 367 rizikových pracovníkov) došlo k určitému poklesu. Najviac rizikových pracovísk je v rámci kraja umiestnených v okrese Košice.

Z jednotlivých rizík je na prvom mieste nadmerná hlučnosť, až viac ako 50 % rizikových prevádzok v kraji, nasleduje prašnosť, vibrácie a chemické látky. Hlavným problémom v súčasnosti je nedostatočný systém vykonávania vstupných, výstupných a periodických lekárskych prehliadok, a objavovanie sa nových rizík súvisiacich so zavádzaním nových technológií a nových pracovných postupov.

V štruktúre obyvateľstva prevažujú domácnosti úplných rodín. Zdravotný stav obyvateľstva výrazne nevybočuje z celoslovenského priemeru a sleduje celoslovenské ukazovatele chorobnosti a úmrtnosti. Z hľadiska tempa rastu obyvateľstva patrí obec Leles - Kapoňa v dlhodobom období k nerastúcim sídlam. Sídlo zaznamenalo veľmi nerovnomerný vývoj s častými výkyvmi v niektorých medziobdobiach s rovnakými intervalmi rastu a poklesu počtu obyvateľov.

III.4.1. GEOLOGICKÉ A GEOMORFOLOGICKÉ POMERY

Obec Leles - Kapoňa sa nachádza v južnej časti Východoslovenskej nížiny, v celku tzv. Medzibodrodzke pláňavy. Na geologickej stavbe v katastri sa zúčastňujú neogénne a kvartérne sedimenty. Kvartér je zastúpený fluvialnými sedimentami, ktoré dosahujú hrúbku 15 - 20 m. Kryciu vrstvu hrubú 5 - 10 m tvoria náplavové hliny až íly. Neogén je zastúpený súvrstvom stredno až vrchno sarmatského veku. Sú to prevažne pelitické sedimenty s polohami štrkov a pieskov. Neogénne sedimenty mocné niekoľko sto metrov predstavujú výplň pozdĺž vnútrohorskej panvy. V študovanom území sa predpokladá prítomnosť sedimentov karpátu.

Morfologické členenie širšieho záujmového územia je výsledkom neogénnej a kvartérnej tektoniky. Povrch územia je nerovnomerne prekrytý kvartérnymi sedimentami. Počas neogénu boli horniny prerušované tromi základnými zlomovými systémami smerov SZ-JV, SV-JZ a S-J. Na celom území Východoslovenskej panvy bolo interpretovaných cca 100 neogénnych aktívnych zlomov.

III.4.2. KVALITA OVZDUŠIA

Hodnotenie kvality ovzdušia sa vykonáva pre znečisťujúce látky, pre ktoré sú určene limitne alebo cieľové hodnoty, pre tuhé častice a pre prekursor ozónu. Posudzované územie, na ktorom sa v súčasnosti nachádza zastavaná plocha a poľnohospodárska pôda, nie je zdrojom emisií.

Obec Leles - Kapoňa neleží v bezprostrednej blízkosti veľkého zdroja znečistenia ovzdušia. Na znečistení ovzdušia sa určitou mierou podieľajú tuhé a plynné emisie zo zariadení tepla vo vykurovacom období.

Obec Leles leží v území s malým stupňom znečistenia ovzdušia, ktoré je iba miestneho charakteru. Najväčšou mierou bola kvalita ovzdušia negatívne ovplyvnená produkciou tuhých látok a plynných emisií pochádzajúcich z energetických zdrojov tepla vo vykurovacom období. Na znečistení ovzdušia sa určitou mierou podieľajú aj exhaláty z dopravy. Z hľadiska zaťaženia ovzdušia v rámci hodnotenia Slovenska. Na ochranu ovzdušia v obci pred potenciálnymi a reálnymi zdrojmi znečistenia slúži zákon č. 309/1991 Z.z. o ochrane ovzdušia pred znečisťujúcimi látkami v znení neskorších predpisov. V zákone sú definované znečisťujúce látky, zdroje znečisťovania, povinnosti právnických a fyzických osôb ako aj prevádzkovateľov zdrojov znečistenia ovzdušia, poplatky a pokuty za znečisťovanie ovzdušia.

Obec Leles nemá prevádzky, ktoré by negatívne ovplyvňovali kvalitu ovzdušia. Vykurovanie objektov rodinných domov je prevažne zabezpečené zemným plynom. Hlavný podiel na znečisťovaní vzduchu z miestnych zdrojov má doprava na cestách. Koncentrácia cudzích látok v ovzduší je eliminovaná rozptylom za určitých poveternostných podmienok.

III.4.3. KVALITA VÔD

Povrchové vody:

Kvalita vody v Slovenskej republike sa útlmom priemyselnej a poľnohospodárskej výroby po roku 1989 zlepšila, avšak treba zdôrazniť, že na tomto zlepšení sa významne podieľalo aj zavedenie mnohých opatrení v oblasti ochrany vôd, konkrétne úpravy v legislatíve (nariadenie vlády SR č. 296/2005 Z.z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na kvalitu a kvalitatívne ciele povrchových vôd a limitne hodnoty ukazovateľov znečistenia

odpadových vôd a osobitných vôd), vybudovanie nových alebo rekonštrukcia už fungujúcich čistiarní odpadových vôd a v neposlednom rade aj modernizácia technologických procesov vo výrobe. Kvalita povrchových vôd je ovplyvňovaná jednak bodovými zdrojmi znečisťovania a na druhej strane rozptýlenými zdrojmi znečisťovania povrchových vôd.

- Bodové zdroje znečisťovania majú sústredene vypúšťanie odpadových vôd do recipientov (kanalizačné systémy, výpuste ČOV, výpuste z poľnohospodárskych prevádzok, priemyselných areálov, turistické a rekreačné zariadenia a pod.). Pri týchto zdrojoch znečistenia je možná identifikácia pôvodcu, určenie jeho základných charakteristík ako režim vypúšťania, množstvo a akosť vypúšťaných vôd v časových reláciach atď. – zdroje môžu byť monitorované.
- Rozptýlene zdroje znečisťovania podľa ich pôvodu pôsobia trvalo, alebo občas a ich veľkosť a vplyv na akosť vôd je podmienená ešte celým radom spolupôsobiacich faktorov. Zdrojmi plošného znečistenia sú predovšetkým : poľnohospodárstvo, skládky a odkaliská, splachy zo spevnených plôch, splachy z komunikácií a železníc, znečistene zrážkové vody, znečistene závlahové vody.

Podzemné vody:

Podzemné vody patria medzi tie zložky životného prostredia, ktoré veľmi rýchlo odrážajú negatívne antropogénne vplyvy. Na znečistenie podzemných vôd majú negatívny vplyv najmä priemyselne, poľnohospodárske i komunálne zdroje znečistenia s bodovým, líniovým aj plošným charakterom. Za východisko znečisťovania podzemných vôd môžeme pokladať aj infiltrujúce zrážkové vody, ktoré vždy obsahujú určité množstvo rozpustených látok, ktoré sa pri prekročení určitej hranice môžu stať kontaminujúcou látkou. Chemické zloženie podzemných vôd je odrazom geogénnych, antropogénnych, geogénno - antropogénnych faktorov.

Vzhľadom na charakter znečistenia podzemne vody sa môžu stať pri lokálnych zdrojoch pitnej vody jedným zo závažných rizikových faktorov zdravotného stavu obyvateľstva. Pri zásobovaní pitnou vodou z vlastných studní je potrebné zdôrazniť, že pri znečistení podzemných vôd tento spôsob môže predstavovať určité zdravotné riziko a predovšetkým znečistenie podzemných vôd dusičnanmi (poľnohospodárska činnosť) predstavuje riziko najmä pre najmladšiu generáciu. Do územia Leles - Kapoňa zasahuje hydrogeologický rajón QN 104 kvartér JV časti Východoslovenskej nížiny.

V obci nie je vybudovaná kanalizácia a ČOV. Produkované odpadové vody sú uskladňované v žumpách, ktorých obsah je vyprázdňovaný podľa potreby. Netesné, presakujúce, ale aj pretekajúce žumpy v dôsledku ich nedostatočnej kapacity, môžu byť zdrojom kontaminácie podzemných vôd a pôdy.

III.4.4. KVALITA PÔDY A HORNINOVÉHO PROSTREDIA

Pod pojmom kontaminácie sa rozumie hromadenie najmä ťažkých kovov v pôde. Za obec Leles - Kapoňa nie sú k dispozícii relevantné údaje. Tento ukazovateľ nie je sledovaný Obvodným úradom životného prostredia Trebišov. Podľa mapy kontaminácie pôdneho fondu (VÚPOP, v Správe o stave životného prostredia SR v roku 2001) nie je v okrese Trebišov výskyt kontaminovanej pôdy resp. v minimálnej miere výskyt mierne kontaminovaných pôd v kategórii A, A1. Najväčším antropogénne podmieneným zdrojom znečistenia sú EVO Vojany, agrochemikálie, prašný spád a atmosferické zrážky.

V dotknutom území navrhovanej činnosti nebola identifikovaná kontaminácia horninového prostredia a pôdy.

III.4.5. HODNOTENIE BIOTICKEJ KVALITY VEGETÁCIE

Pri hodnotení biotickej kvality vegetácie sme vychádzali z druhového zloženia a štruktúrnych vlastností porastov vegetácie. Bioticky najvyššiu kvalitu dosahujú pravidelne zaplavované územia. Lúky s prirodzenou, rozptýlenou aj skupinovou stromovou a krovinnou zeleňou tvorenou druhmi vrb sú významným biotopom vtáctva. Zaujímavé sú aj brehové porasty odvodňovacích kanálov zložené s pôvodných druhov drevín, nakoľko sú tu vybudované umelé odvodňovacie kanály.

Nižšiu úroveň majú lokality existujúcich miestnych biocentier. Bioticky najnižšie hodnotenie pripisujeme aglomeráciám a agrokultúram – tvoria väčšinu predmetného územia. Bioticky najvyššiu kvalitu dosahujú pasienky – TTP a lesné spoločenstvá na okraji riešeného k.ú. Nižšiu úroveň majú lokality existujúcich miestnych biocentier. Bioticky najnižšie hodnotenie pripisujeme aglomeráciám a agrokultúram – v predmetnom území iba veľmi malý podiel. Z analýzy súčasného stavu flóry a vegetácie predmetného územia vyplýva, že reálna vegetácia je výsledkom dlhodobého osídlenia a dlhodobého vplyvu živočíšnej poľnohospodárskej činnosti.

V hodnotenom území nedôjde vplyvom prevádzky navrhovanej činnosti – protipovodňových opatrení k narušeniu ohrozených biotopov živočíchov a rastlín. Priamo v lokalite zámeru nebol zaznamenaný výskyt chránených druhov rastlín a živočíchov.

III.4.6. SKLÁDKY, SMETISKÁ, DEVASTOVANÉ PLOCHY

Priamo v riešenom území sme nezaznamenali divoké skládky. Ojedinelé menšie divoké skládky je možné vidieť pozdĺž odvodňovacích kanálov v širšom území. Tieto skládky chemickým pôsobením ekologicky zafažujú krajinu a predstavujú potenciálne

nebezpečenstvo kontaminácie vody a pôdy. Každá nehnuteľnosť v obci má k dispozícii odpadovú nádobu, kde sústreďuje domový odpad.

Na rozhraní katastra obce Svätušie a mesta Kráľovský Chlmec je v lokalite bývalého kameňolomu situovaná riadená skládka komunálneho odpadu, ktorá bola uvedená do prevádzky v roku 2002. Skládka je prístupná z cesty I/79.

III.4.7. HLUK

Obec Leles - Kapaňa nie je zaťažená nadpriemerným hlukom. Na území obce vzniká hluk prevažne ako zaťaž z dopravy, alebo je tvorený pri hospodárskej činnosti (najmä poľnohospodárska výroba a iné). Komunikácie v obci sú miestneho významu.

Obec Leles nie je zaťažená nadpriemerným hlukom.

III.4.8. SÚČASNÝ ZDRAVOTNÝ STAV OBYVATELSTVA

Zdravotný stav obyvateľstva je výsledkom pôsobenia viacerých faktorov ekonomická a sociálna situácia, výživové návyky, životný štýl, úroveň zdravotníckej starostlivosti, ako aj životné prostredie.

Zdravie obyvateľov ovplyvňujú determinanty zdravia, ktoré je možné zhrnúť do niekoľkých skupín. Možno konštatovať, že najväčší podiel vplyvu na zdravie, až 50 %, majú faktory životného štýlu (správna výživa, pohybová aktivita, fajčenie a iné závislosti, psychohygiena a pod.), 20 % pôsobia na zdravie životne a pracovne podmienky, ďalších 20 % ovplyvňuje úroveň poskytovania zdravotnej starostlivosti a zhruba 10 % ovplyvňujú genetické faktory. Súčasný zdravotný stav sa výrazne nevymyká zo slovenského priemeru.

Vzhľadom na nedostatok aktuálnych výskumov v oblasti zdravotného stavu obyvateľstva za jednotlivé sídla pri spracovaní vychádzame z hodnotenia zdravotného stavu obyvateľstva okresu Trebišov. Súčasný stav životného prostredia a zaťaženosť z minulých rokov vplýva na zdravotný stav a vek obyvateľstva. Na dĺžku života ľudí a zvýšenú chorobnosť negatívne vplyvajú tri hlavné príčiny: stav životného prostredia, životný štýl a zdravotnícka starostlivosť.

IV. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA A O MOŽNOSTIACH OPATRENÍ NA ICH ZMIERNENIE

IV.1. POŽIADAVKY NA VSTUPY

V.1.1. ZÁBER PÔDY

Stavba si nevyžaduje trvalý záber poľnohospodárskej pôdy v intraviláne obce Leles - Kapoňa. Dočasný záber okolitých pozemkov si vyžiada zriadenie jednoduchého staveniska v mieste stavby a skládovanie stavebného materiálu. Navrhovaná stavba je situovaná v intraviláne obce Leles – miestna časť Kapoňa na parcele č. 50. Parcely č.45, 46, 47 a 51 sú dotknutými parcelami – inžinierske siete. Navrhovaná činnosť bude umiestnená v existujúcich priestoroch farmy – v areáli bývalého družstva. Areál farmy sa nachádza cca 200 m severne od zastavaného územia obce Leles – časť Kapoňa.

IV.1.2. CHRÁNENÉ ÚZEMIA A OCHRANNÉ PÁSMA

Do hodnoteného územia a jeho širšieho okolia nezasahujú žiadne veľkoplošné ani maloplošné prvky ochrany prírody a krajiny (v zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny). Navrhovaná činnosť nezasahuje do žiadnych navrhovaných lokalít tvoriacich sústavu chránených území NATURA 2000 (Chránené vtáacie územia a Územia európskeho významu). CHVÚ Medzibodrožie nezasahuje riešenú lokalitu, nakoľko zámer je situovaný v intraviláne obce Leles miestna časť Kapoňa.

Hodnotené územie nie je zaradené do Ramsarského dohovoru o mokradiach. V hodnotenom území a širšom okolí navrhovanej činnosti sa nenachádzajú chránené stromy.

IV.1.3. OSTATNÉ SUROVINOVÉ A ENERGETICKÉ ZDROJE

Projekt počas výstavby má požiadavky:

- na zabezpečenie nevyhnutnej potreby energie pre realizáciu stavby,
- bežná stavebná činnosť na stavenisku,
- zaťaženie miestnej komunikácie v intraviláne obce Leles - Kapoňa.

Negatíva počas výstavbových prác môžu dočasne vznikáť napr. znečistením dopravných ciest, dôsledným zvlhčovaním a následným očistením bude tento jav eliminovaný. Je však potrebné uviesť, že uvedené bude z časového hľadiska krátkodobý jav. Do ochrany a starostlivosti o životné prostredie počas výstavby patrí aj poriadok na stavenisku a dodržiavanie technických postupov, predpisov a s tým súvisiaca disciplína.

IV.1.4. DOPRAVNÁ A INÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Z hľadiska dopravy realizácia stavby nevyvolá veľké zmeny, alebo úplné vylúčenie dopravy v miestach výstavby. Stavba bude komunikačne napojená na miestne komunikácie. Nevyžaduje vybudovanie nových prístupových koridorov.

IV.1.5. NÁROKY NA PRACOVNÉ SILY

Predpokladá sa, že pripravovaná aktivita stavba mäsovýrovy, bitúnku a rekonštrukcia areálu farmy v k.ú. Kapoňa vytvorí 5 pracovných miest.

IV.1.6. INÉ NÁROKY

Po ukončení výstavby, za dodržania technických podmienok predpísaných v projekte stavby, predmetná stavba pozitívne ovplyvní životné prostredie.

IV.2. ÚDAJE O VÝSTUPOCH

IV.2.1. OVZDUŠIE A ZÁPACH

Zvýšený prejazd stavebných strojov počas výstavby spôsobí mierne zvýšenie koncentrácie exhalátov a prašnosti v jednotlivých oblastiach realizácie investície, ktorá je však len dočasná. Vhodnou organizáciou práce a údržbou je možné negatívny dopad týchto vplyvov obmedziť na minimum. Počas prevádzky pri dodržiavaní všetkých prevádzkových predpisov nebude dochádzať k závadám z pohľadu znečisťovania ovzdušia.

Odvádzanie vzduchu v prevádzke porážky je riešené prirodzene oknami. Emisie znečisťujúcich látok sú považované za emisie odvádzané z pracovného prostredia. Posudzovaná prevádzka je podľa vyhlášky MŽP SR č. 356/2010 Z.z, ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší kategorizovaná ako malý zdroj znečisťovania ovzdušia: Bitúňky a ostatné porážkarne s projektovanou kapacitou živej hmotnosti ostatných zvierat menšou ako 200 t/rok.

Nakoľko sa navrhovaná činnosť - zriadenie bitúnku – porážacieho miesta a rozrabkarne umiestňuje v areáli existujúceho hospodárskeho dvora je tento malý zdroj znečisťovania ovzdušia súčasťou technologického celku stredného zdroja znečisťovania ovzdušia – samotného chovu .

Prevádzkovaním uvedeného zdroja sú do vonkajšieho ovzdušia vypúšťané nasledujúce znečisťujúce látky: NH_3 – amoniak a jeho plynné zlúčeniny vyjadrené ako NH_3 . Emisie NH_3 vznikajú pri vyvrhovaní- pitvaní zvierat a okrem zaradenia medzi látky znečisťujúce ovzdušie, sú látkami spôsobujúcimi zápach. Množstvo vypúšťaných emisií sa bude pohybovať v malých množstvách (cca 0,02 t/rok NH_3) a vzhľadom na umiestnenie prevádzky (cca 200 m od zastavanej časti) nebudú obyvatelia obce Leles, miestna časť Kapoňa obťažovaní zápachom. Vhodná lokalizácia prevádzky vytvára dobré podmienky na rozptyl emisií s reálnym predpokladom zachovania súčasnej dobrej kvality ovzdušia v dotknutej lokalite.

Pri realizácii navrhovanej činnosti budú vypúšťané do ovzdušia fugitívne emisie. Jedná sa o nezachytené emisie, ktoré sa do vonkajšieho prostredia dostanú cez okná, dvere, ventiláciu a iné podobné otvory. Množstvá vypúšťaných znečisťujúcich látok do ovzdušia budú zisťované na základe všeobecných emisných faktorov stanovených MŽP SR.

Technológia zdroja je porovnateľná s najlepšou dostupnou technikou. Emisie vo vzťahu k odpadu z prevádzky sú minimalizované tým, že sú pravidelne odváňané zmluvným partnerom na likvidáciu v kafilérii, čím sa zamedzuje rozkladnému procesu živočíšneho tkaniva. Následne po mechanickej očiste a oplachu výrobných priestorov je vykonaná ich dezinfekcia.

IV.2.2. ODPADOVÉ VODY

V procese výstavby budú vznikať odpadové vody zo stavebnej činnosti – nie je predpoklad aby došlo k styku ropných látok s vodou. Splaškové odpadové vody nebudú vznikať, hygiena bude riešená samostatnými WC bunkami s ekologickým koncom. Počas výstavby sa neočakáva vznik odpadových vôd. Ďalšie riziko znečistenia povrchových a podzemných vôd súvisí s pohybom dopravných a stavebných mechanizmov v blízkosti toku. Relatívne najväčšie riziko predstavuje únik ropných látok zo stavebných mechanizmov.

Pitná voda

V prevádzke bitúnky k.ú. kapoňa sa prípojka vody napojí na jestv. prípojku vody na parcele investora v jestvujúcej šachte, kde je osadený guľový kohút s vypúšťaním. Meranie spotreby vody je jestvujúce na začiatku areálu v jestvujúcej vodomernej šachte. Trasa prípojky vedie od napojenia na šachtu po vývod ZTI 1m objektu. Vodovodná prípojka sa bude ukladať so stúpaním smerom k objektu kopírujúcim spád terénu.

Výpočet potreby vody:

Výpočet potreby vody určujeme podľa úpravy Ministerstva pôdohospodárstva SR č.477/99-810 z 29.02.2000 nasledovne:

- počet zamestnancov	5
- potreba vody pre zamestnanca na deň	150 l.deň ⁻¹
- denná potreba vody	$Q_p = 750 \text{ l.deň}^{-1} = 0,026 \text{ l.s}^{-1}$
- maximálna denná spotreba vody	$Q_m = 0,052 \text{ l.s}^{-1}$
- maximálna hodinová spotreba vody	$Q_h = 0,094 \text{ l.s}^{-1}$
- ročná spotreba vody	$Q_r = 195 \text{ m}^3/\text{rok}$

Požadovaná potreba studenej vody bude zabezpečená vodovodnou prípojkou z rúr PE DN 25, D 32x2,9 mm.

IV.2.3. ODPADY

Nakladanie s vyprodukovanými odpadmi pri prevádzke bude riešené v súlade s ustanoveniami zákona č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Počas realizácie stavby vzniknú odpady v zmysle Vyhl. č. 284/2001 Z. z. MŽP SR v znení vyhlášky 409/2002 Z. z. MŽP SR, ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov, ktorých zatriedenie podľa katalógu a množstvá budú nasledovné:

Por. č.	Katalógové číslo odpadu	Názov odpadu	Kateg. odpadu
1.	17 01 01	Betón	O
2.	17 01 02	Tehly	O
3.	17 01 07	Zmesi betónu, tehál, obkladačiek, dlaždíc a keramiky iné ako uvedené v 17 01 06	O
4.	17 02 01	Drevo	O
5.	17 02 02	Sklo	O
6.	17 02 03	Plasty	O
7.	17 04 05	Železo a oceľ	O
8.	17 04 11	Káble iné ako uvedené v 17 04 10	O
9.	17 05 04	Zemina a kamenivo iné ako uvedené v 17 05 03	O
10.	17 05 06	Výkopová zemina iná ako uvedené v 17 05 05	O

Pri pochybnostiach o zatriedení odpadu do príslušnej kategórie bude investor v súčinnosti s dodávateľom stavby realizovať odber vzorky a rozbor odpadu. Na základe výsledkov expertízy bude určená kategória odpadu, spôsob s jeho nakladaním a spôsob likvidácie. S výskytom materiálov obsahujúcich AZC sa na stavbe neuvažuje.

Umiestnenie odpadu navrhujeme riešiť na skládke pre odpad kategórie O, spáliteľný odpad umiestniť do spaľovne, recyklovateľný odpad ako sklo, kovy, plasty, drevo a asfalt dať na recykláciu. Odpad kategórie N bude likvidovaný prostredníctvom firmy s ktorou bude mať pôvodca odpadu uzatvorenú zmluvu o zneškodňovaní tohto odpadu. Konkrétny výber skládky, likvidátora odpadu patrí do kompetencie pôvodcu odpadu. (je to obchodno-právny vzťah). Firmy, ktoré budú zabezpečovať uskladnenie alebo likvidáciu nebezpečného odpadu musia mať príslušné oprávnenie (autorizáciu) na výkon tejto činnosti.

Odpady zo zvierat sa budú zhromažďovať do kontajnerov a tieto budú umiestnené do kafilérneho boxu – chladiaca skrinka na odpady. Odpady zo zvierat budú predstavovať 35-45 % zo živej váhy zvierat pri jatočnej výťažnosti okolo 55% - 65%. Tieto odpady budú priebežne odovzdávané na zmluvnom základe oprávneným osobám.

Nebezpečný odpad bude zhromažďovaný oddelene so zabezpečením proti odcudzeniu a atmosférickým vplyvom a priebežne odovzdávaný zmluvne oprávnenej osobe na nakladanie s nebezpečnými odpadmi, prípadne registrovaným osobám. Ostatné odpady - obaly budú odovzdávané na zhodnotenie, v krajnom prípade na zneškodnenie taktiež oprávneným osobám. Prípadné ďalšie druhy vznikajúcich odpadov a spôsob nakladania s nimi budú upresnené pred spustením bitútku – porážacieho miesta a rozrabkárne do prevádzky. Na zhromažďovanie odpadov pred ich zhodnotením a zneškodnením bude vyhradený ohraničený priestor.

IV.2.4. ZDROJE HLUKU, VIBRÁCIÍ, ŽIARENIA, TEPLA A ZÁPACHU

Počas výstavby

V priebehu výstavby budú emisie hluku nárazové, zdrojom bude vykonávanie stavebných činností a prevádzka stavebných strojov. Tieto hlukové emisie budú časovo obmedzené na dennú dobu. Negatívne účinky hluku a vibrácií sa prejavia len počas zemných výkopových prác a prejazdu ťažkých mechanizmov.

Počas prevádzky

Negatívne účinky hluku a vibrácií sa nepredpokladajú.

IV.2.5. ŽIARENIA

Žiarenie a iné fyzikálne polia sa nepredpokladajú.

IV.2.6. NEBEZPEČNÉ LÁTKY

Pri výstavbe a prevádzke sa nebudú používať žiadne nebezpečné látky uvedené v prílohe č. 1 zákona č. 261/2002 Z.z.

IV.2.7. VYVOLANÉ INVESTÍCIE

Navrhovaná stavba si nevyžaduje žiadne podmieňujúce a vyvolané investície. Údaje o predpokladaných priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie.

IV.2.8. VPLYV NA VODU

Počas výstavby

Počas stavebných prác môže z kvalitatívneho hľadiska dochádzať ku kontaminácii podzemnej vody ropnými látkami pri náhodných poruchách a prípadných haváriách stavebných mechanizmov.

Počas prevádzky

Predkladaná stavba stavba bitúnku, mäsovýrovy a rekonštrukcia areálu farmy neovplyvní vodný režim.

Dažďové odpadové vody zo striech a zo spevnených plôch areálu sú odvádzané a vsakujú do okolitého terénu. V štandardných prevádzkových podmienkach nie je predpoklad kontaminácie podzemných ani povrchových vôd.

Akékoľvek riziko havárie, ktorá by spôsobila znečistenie týchto vôd je nepravdepodobné. Rovnako sa nepredpokladá závažný negatívny vplyv činnosti na režim, kvalitu a obeh podzemnej a povrchovej vody. Produkcia a vypúšťanie iných odpadových vôd, napr. odpadových vôd s obsahom nebezpečných látok, sa nepredpokladá. Vplyv prevádzky na vodohospodárske pomery dotknutého územia možno považovať za málo významný.

IV.2.9. VPLYV NA PÔDU A HORNINOVÉ PROSTREDIE

V rámci zámeru nie sú navrhované žiadne funkcie, ktoré by mali zásadný vplyv na horninové prostredie. Navrhované je rešpektovať súčasný stav.

IV.2.10. VPLYV NA KVALITU OVZDUŠIA

V rámci daného zámeru nie sú navrhované žiadne funkcie, ktoré by mali negatívny vplyv na ovzdušie v sledovanom území.

IV.3. HODNOTENIE ZDRAVOTNÝCH RIZÍK

Počas výstavby

Realizácia stavby bude mať dočasný negatívny vplyv na životnú pohodu obyvateľstva v dôsledku výkopových prác (hluk, prach, vibrácie), ktoré je však možné očakávať pri každej stavbe tohto typu.

Počas prevádzky

Predkladaná stavba bitúnku, mäsovýrovy a rekonštrukcia areálu farmy neovplyvní vodný režim.

Posúdenie vplyvu činnosti na zdravie ľudí je procesom veľmi komplikovaným a komplexným. Vplyvy na zdravie človeka pochádzajú z mnohých zdrojov a z medicínskeho pohľadu je veľmi ťažko extrahovať jeden zdroj a sledovať jeho účinky (či už kvalitatívne alebo kvantitatívne).

Riziká možno vo všeobecnosti rozdeliť na:

- riziko akútneho charakteru (nehody, havárie)
- riziko chronického charakteru (expozícia polutantom cez znečistené ovzdušie, hluk, vodu, pôdu).

Úniky škodlivých látok, ktoré sa môžu vyskytovať vo veľmi nízkych koncentráciách, ale z hľadiska dlhodobého pôsobenia môžu predstavovať riziko pre človeka. Riziká počas stavebných úprav objektu sú obdobné ako pri každej stavebnej činnosti. Priame zdravotné riziká vznikajú v etape stavebných úprav len v súvislosti s vlastnou stavebnou činnosťou. Jedná sa predovšetkým o nebezpečenstvo úrazu pri doprave a manipulácii s materiálom pri stavebných prácach, pri práci s elektrickými zariadeniami a pod. Tieto riziká je možné eliminovať len pracovnou disciplínou a dodržiavaním zásad ochrany zdravia pri práci. Priame zdravotné riziká počas prevádzky budú znášať len pracovníci pri použití technológie porážky zvierat a rozrábky mäsa. Vzhľadom na charakter činnosti a na podmienky plnenia prísnych hygienických predpisov sú zdravotné riziká minimálne. Všetky používané zariadenia sú konštruované tak, aby nemohlo prísť k priamemu ohrozeniu života alebo zdravia pracovníka. Vzhľadom na charakter činnosti, pracovné postupy, materiálové vstupy a výstupy z činnosti a hlavne jej umiestnenie, negatívny dopad na obyvateľov je zanedbateľný.

IV.4. ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA CHRÁNENÉ ÚZEMIA

Záujmové územie stavby nezasahuje do žiadneho chráneného územia.

IV.5. POSÚDENIE OČAKÁVANÝCH VPLYVOV Z HĽADISKA ICH VÝZNAMNOSTI A ČASOVÉHO PRIEBEHU PÔSOBNIA

IV.5.1. VPLYV NA PÔDU, HORNINOVÉ PROSTREDIE A VODU

Navrhovaná činnosť nebude mať preukázateľný vplyv na horninové prostredie a geomorgologické pomery dotknutého územia. V dotknutom území, ani v jeho bezprostrednom okolí sa nenachádzajú žiadne ložiská nerastných surovín, ktoré by mohli byť ovplyvnené realizáciou navrhovanej činnosti.

IV.5.2. VPLYV NA KVALITU OVZDUŠIA

Realizáciou navrhovanej činnosti nedôjde k zmene ani závažnému ovplyvneniu klimatických pomerov v dotknutom území v porovnaní so súčasným stavom. Závažný vplyv navrhovanej činnosti na ovzdušie v obytnej zóne sa z dôvodu jej umiestnenia nepredpokladá a taktiež nespôsobí významnejšiu zmenu kvality ovzdušia v dotknutom území, preto vplyv na kvalitu ovzdušia v hodnotenej lokalite možno hodnotiť ako málo významný.

IV.5.3. VPLYV NA PRÍRODU

Nepredpokladá sa žiaden negatívny vplyv prírodu. Stavba bitúniku a mäsovýroby sa nedotkne chránených území a ani nepredpokladáme priame negatívne vplyvy na vzácne spoločenstvá a chránené územia v širšom okolí, a to ani počas výstavby a ani počas prevádzky. Realizácia navrhovanej činnosti si nevyžiada zásah ani odstránenie jestvujúcich biotopov a taktiež neovplyvní faunu a flóru posudzovanej lokality. Činnosťou nedôjde k narušeniu záujmov ochrany prírody a krajiny.

IV.5.4. NARUŠENIE POHODY A KVALITY ŽIVOTA

Počas výstavby nedôjde k narušeniu pohody a kvality života obyvateľov, nakoľko rekonštrukčné práce budú realizované v dostatočnej vzdialenosti od zastavaného územia.

IV.5.5. SOCIO-EKONOMICKÉ VPLYVY

Vybudovaním tejto stavby dôjde v konečnom dôsledku k výraznému zlepšeniu podmienok pre zamestnanosť obyvateľov.

IV.5.6. VPLYVY NA KRAJINU

Predmetná stavebná činnosť sa neprejaví negatívne na scenérii krajiny. Nedôjde k významným zmenám štruktúry krajiny, ani pozitívnym a ani negatívnym smerom. Prevádzka činnosti nebude mať vplyv na štruktúru krajiny.

IV.6. PREDPOKLADANÉ VPLYVY PRESAHUJÚCE ŠTÁTNE HRANICE

Vplyvy presahujúce štátne hranice sa nepredpokladajú.

IV.7. VYVOLANÉ SÚVISLOSTI, KTORÉ MÔŽU SPÔSOBIŤ VPLYVY S PRIHLIADNUTÍM NA SÚČASNÝ STAV ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA V DOTKNUTOM ÚZEMÍ

Táto stavba vzhľadom na svoju veľkosť a charakter, neovplyvní negatívne súčasný stav životného prostredia v predmetnom území. Nezhorší stupeň existujúcej ochrany prírody, prírodných zdrojov a kultúrnych pamiatok.

IV.8. ĎALŠIE MOŽNÉ RIZIKÁ SPOJENÉ S REALIZÁCIOU NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

Pri dodržaní predpisov o bezpečnosti práce a ochrane zdravia pri výstavbe a vytýčení jestvujúcich podzemných vedení, nepredpokladajú sa žiadne rizika spojené s realizáciou výstavby.

IV.9. OPATRENIA NA ZMIERNENIE NEPRIAZNIVÝCH VPLYVOV JEDNOTLIVÝCH VARIANTOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Účelom opatrení je predchádzať, eliminovať, minimalizovať, zmierniť, alebo kompenzovať očakávané (predpokladané) vplyvy činnosti, ktoré môžu vzniknúť počas jej výstavby a prevádzky. Tento cieľ je možné dosiahnuť opatreniami, ktoré sa viažu na jeden alebo na viac vplyvov zároveň.

Vzhľadom na rozsah navrhovanej činnosti a definovanie očakávaných vplyvov (minimálne pôsobenie negatívnych vplyvov) sa špecifické opatrenia nenavrhujú. Počas výstavby je potrebné rešpektovať všeobecne platné opatrenia vzťahujúce sa bežné stavebné

práce: udržiavanie dobrého technického stavu vozidiel, skrápanie ciest v období sucha, obmedzenie pohybu vozidiel v koryte toku, nakladanie s odpadmi.

IV.9.1. PÔDA A HORNINOVÉ PROSTREDIE

Stavebné úpravy spojené so zámerom navrhovanej činnosti si nevyžiada záber poľnohospodárskej pôdy, ani nebude mať vplyv na kvalitu pôdy v dotknutom území. Počas prevádzky sa nebudú emitovať také emisie, ktoré by mohli spôsobiť zhoršenie kvality okolitej poľnohospodárskej a nepoľnohospodárskej pôdy. Preto vplyv na pôdu možno považovať za málo významný.

IV.9.2. PODZEMNÁ A POVRCHOVÁ VODA

Prevádzkou areálu bitúnku a mäsovýroby nie je predpoklad ovplyvnenia hydrologických a hydrogeologických pomerov v dotknutom území. Vplyv prevádzky na vodné pomery súvisí s produkciou odpadových vôd. Splaškové a priemyselné odpadové vody sú odvádzané do žumpy a po jej naplnení odvážané na ČOV. Žiadne odpadové vody nie sú vypúšťané do recipienta ani do podzemných vôd. Dažďové odpadové vody zo striech zo spevnených plôch areálu sú odvádzané a vsakujú do okolitého terénu. V štandardných prevádzkových podmienkach nie je predpoklad kontaminácie podzemných ani povrchových vôd. Akékoľvek riziko havárie, ktorá by spôsobila znečistenie týchto vôd je nepravdepodobné. Rovnako sa nepredpokladá závažný negatívny vplyv činnosti na režim, kvalitu a obeh podzemnej a povrchovej vody.

Produkcia a vypúšťanie iných odpadových vôd, napr. odpadových vôd s obsahom nebezpečných látok, sa nepredpokladá. Vplyv prevádzky na vodohospodárske pomery dotknutého územia možno považovať za málo významný.

IV.9.3. OCHRANA VEGETÁCIE

Plánovaná prevádzka nemá vplyv na vegetáciu.

IV.9.4. HAVARIJNÝ PLÁN

Pri dodržiavaní predpisov o bezpečnosti práce a ochrane zdravia pri výstavbe a vytýčení jestvujúcich podzemných vedení, nepredpokladajú sa žiadne riziká spojené s realizáciou stavby „Zriadenie občasného bitúnku s rozrabkárňou a realizácia mäsa“.

IV.10. POSÚDENIE OČAKÁVANÉHO VÝVOJA ÚZEMIA, AK BY SA NAVRHOVANÁ ČINNOSŤ NEREALIZOVALA

Lokalizácia stavby je posudzovaná ako jednovariantné riešenie, a tak porovnanie variantov činností a návrh optimálneho variantu je bezpredmetné. Toto jednovariantné riešenie vychádza z umiestnenia stavby a priamych väzieb na jestvujúcu zástavbu v obci.

V prípade, ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala, existujúci objekt - sklad pre farmu zostane bez zmeny bez vplyvu na životné prostredie dotknutého územia ako aj obyvateľstva.

IV.11. POSÚDENIE SÚLADU NAVRHOVANEJ ČINNOSTI S PLATNOU ÚZEMNOPLÁNOVACOU DOKUMENTÁCIOU A ĎALŠÍMI RELEVANTNÝMI STRATEGICKÝMI DOKUMENTAMI

Pri vypracovaní dokumentácie je rešpektovaný:

Súlad s koncepciou rozvoja Slovenska 2001

Súlad s ÚPN VUC Košického kraja

IV.12. ĎALŠÍ POSTUP HODNOTENIA VPLYVOV S UVEDENÍM NAJZÁVAŽNEJŠÍCH OKRUHOV PROBLÉMOV

Pred začatím projektovej prípravy pre územné a stavebné povolenie prebehne v záujmovom území proces hodnotenia vplyvov na ŽP (EIA), v rámci ktorého vyplynie, aké problémy bude potrebné riešiť. Zámer bude prerokovaný podľa zákona NR SR č.24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na ŽP.

Vzhľadom na všetky skutočnosti uvedené v tomto zámere sa nepredpokladá, že navrhovaná činnosť bude mať negatívny vplyv na životné prostredie. Po zhodnotení horeuvedených vplyvov (kapitola IV.3 až IV.9) ďalší postup hodnotenia nenavrhujeme. Najzávažnejšie okruhy problémov sú podrobne opísané v uvedených kapitolách.

Predkladaný zámer komplexne hodnotí vplyv navrhovanej činnosti „Zriadenie občasného bitútku s rozrabkárňou a realizácia mäsa“ na životné prostredie v obci Leles - Kapoňa. Hodnotená činnosť podlieha zisťovaciemu konaniu podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov. Zámer bude predložený na posúdenie príslušnému orgánu, ktorým je v tomto prípade Obvodný úrad životného prostredia Trebišov. Metodický postup hodnotenia navrhovanej činnosti bol vykonaný v súlade so zákonom NR SR 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov. Význam očakávaných vplyvov bol vyhodnotený vo vzťahu k povahe a rozsahu navrhovanej činnosti, miestu vykonávania navrhovanej činnosti s prihliadnutím najmä na pravdepodobnosť vplyvu, rozsah vplyvu, pravdepodobnosť vplyvu presahujúceho štátne hranice, veľkosť a komplexnosť vplyvu,

trvanie, frekvenciu a vratnosť vplyvu. Potreba posúdenia vplyvu činnosti na životné prostredie bude závisieť od pripomienok a požiadaviek jednotlivých subjektov zisťovacieho konania. O záujmovom území je v súčasnosti dostatočné množstvo informácií, na základe ktorých môžeme konštatovať, že najdôležitejšie okruhy problémov boli identifikované.

Podmienky, návrhy alebo odporúčania, ktoré vyplynú zo stanovísk k zámeru, budú akceptované v potrebnom a objektívne možnom rozsahu a budú zapracované do projektovej dokumentácie stavby.

V. POROVNANIE VARIANTOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A NÁVRH OPTIMÁLNEHO VARIANTU

Prevádzka navrhovaného variantu v danom území nebude mať zásadný negatívny vplyv na jednotlivé zložky životného prostredia. Na základe vyššie uvedených skutočností odporúčame realizovať navrhovaný zámer a ukončiť proces EIA v štádiu zisťovacieho konania. V zmysle § 22 ods. 7 zákona NR SR č.24/2006 bola podaná žiadosť na OU ŽP o upustenie od variantného riešenia navrhovanej činnosti, vzhľadom na malý rozsah a jednoduchosť predmetnej stavby.

Na základe dostupnosti projektovej dokumentácie, situácie záujmového územia a súladu s platnou územnoplánovacou dokumentáciou navrhovateľ požiadal Obvodný úrad životného prostredia Trebišov o upustenie od požiadavky variantného riešenia pre navrhovanú činnosť.

Pri porovnaní variantov bolo počítané so stavom a využitím dotknutého územia pre:

- navrhovaný zámer – zriadenie bitúnku - porážacieho miesta a rozbrádkarne Kapoňa, ktorý je predložený v jednom variante
- tzv. nulový variant - v prípade ak by sa zámer nezrealizoval.

Pri výbere optimálneho variantu činnosti boli zohľadnené negatívne aj pozitívne vplyvy tejto činnosti na jednotlivé zložky hodnoteného územia. Zároveň boli vyhodnotené vplyvy na abiotické a biotické zložky ekosystémov, ako aj na krajinu, vyžívanie surovín a vplyvy na zdravie človeka. Rozhodujúca je skutočnosť, do akej miery sa v dôsledku realizácie navrhovanej činnosti môže východiskový stav krajiny zmeniť v pozitívnom či negatívnom zmysle slova, pri rešpektovaní podmienok a požiadaviek daných všeobecne záväzných právnych predpisov.

Nulový variant

Nulový variant predstavuje variant stavu, ktorý by nastal, ak by sa navrhovaná činnosť neuskutočnila. Ak by nebol realizovaný predkladaný investičný zámer, existujúci objekt by zostal bez stavebnej zmeny a daný región bez zásobovania mäsom priamo z prevádzkarne od farmára.

Navrhovaný variant

Územie riešenej činnosti sa nachádza v Košickom kraji, v okrese Trebišov, v okrajovej časti obce Leles. Predmetom posudzovania je úprava, dobudovanie bitúnku a modernizácia farmy v k.ú. Kapoňa. Areál je v súčasnosti využívaný iba čiastočne. Budovy a spevnené plochy sú schátrané, zelené plochy sú udržiavané iba vďaka voľne sa pasúcemu stádu hovädzieho dobytku.

Hlavné objekty, ktoré kedysi slúžili na ustajnenie hospodárskych zvierat čiastočne zmenia svoj pôvodný účel. Hlavný objekt bude slúžiť ako občasný bitúnok s rozabkárnou mäsa z hovädzieho dobytku a osípaných. Zahŕňať bude miestnosť na zabitie a rozrábku, zázemie zamestnancov (predaj a výroba), predajňu s príslušnými skladmi chladenia a miestnosť zverolekára. Súčasťou budú taktiež miestnosti kafilérka a sklad na kožu. Areál farmy sa nachádza severne od zastavaného územia k.ú. Kapoňa (bývalý areál poľnohospodárskeho družstva), vo vzdialenosti cca 200 m od najbližšej zastavanej časti.

Snahou a hlavným zámerom navrhovateľa je ponúknuť spotrebiteľovi produkty živočíšneho pôvodu za prijateľné ceny, čím sa podporí získanie vysokohodnotných a čerstvých produktov domáceho slovenského pôvodu a prispeje k rozvoju daného regiónu a jeho zásobovanie mäsom priamo z prevádzkarne od farmára.

Z hľadiska ochrany životného prostredia prevádzka navrhovanej činnosti pri dodržaní kompletnej environmentálnej legislatívy ako aj pri realizácii navrhovaných opatrení bude mať len málo významné nepriaznivé vplyvy na životné prostredie.

V procese hodnotenia vplyvov na životné prostredie sa nezistili negatívne vplyvy činnosti, ktoré by znamenali významné poškodenie životného prostredia, neželane by zasiahli do chránených území alebo by spôsobili významné zníženie kvality a pohody života obyvateľov.

Na základe výsledkov doterajšieho posúdenia vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie sa na realizáciu odporúča variant opísaný v zámere.

Odporúčaným variantom z celospoločenskej potreby je **navrhovaný variant**, ktorý je environmentálne prijateľný a nebude mať závažný vplyv na životné prostredie oproti nulovému variantu.

Na základe vyššie uvedených dôvodov odporúčame navrhovanú činnosť realizovať.

VII. DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE ZÁMERU

VII.1. ZOZNAM TEXTOVEJ A GRAFICKEJ DOKUMENTÁCIE, KTORÁ SA VYPRACOVALA PRE ZÁMER, A ZOZNAM HLAVNÝCH POUŽITÝCH MATERIÁLOV.

Atlas krajiny Slovenskej republiky. 1. vydanie (2002). MŽP SR, Bratislava, SAŽP
Čepelák, J., 1980: Živočíšne regióny. - In: kol.: Atlas SSR. Veda, Bratislava: 93
Červenka, M. a kol., 1986: Slovenské botanické názvoslovie. Príroda, Bratislava, 517 pp.
Dostál, J., Červenka, M., 1991: Veľký kľúč na určovanie vyšších rastlín. - Slovenské pedagogické nakladateľstvo, Bratislava, 1567 pp.
Fulajtár, E., Janský, L., 2001: Vodná erózia pôdy a protierózna ochrana. VÚPOP Bratislava

Futák, J. , 1980: Fytogeografické členenie. In: kol.: Atlas SSR. Veda, Bratislava.
Hrnčiarová, T., Izakovičová, Z. a kol., 2000: Metodické pokyny na vypracovanie projektov regionálnych ÚSES a miestnych ÚSES. Združenie Krajina 21, MŽP SR, 120 pp. + prílohy.
Klinda, J., Lieskovská, Z. (eds.): Správy o stave životného prostredia Slovenskej republiky – roky 1994-2002. MŽP SR, Bratislava
Linkeš, V., Pestún, V., Džatko, M., 1996: Príručka pre používanie máp bonitovaných pôdno ekologických jednotiek. Výskumný ústav pôdnej úrodnosti, Bratislava, 103 pp.
Míchal, I., 1992: Ekologická stabilita. Veronica, Brno, 244 pp.
Ružičková, H. a kol., 1996: Biotopy Slovenska. Príručka k mapovaniu a katalóg biotopov. 2. prepracované vydanie. - Ústav krajinnej ekológie SAV, Bratislava
Šály, R. a kol., 2000: Morfogenetický klasifikačný systém pôd Slovenska. - VÚPOP, Bratislava
Štatistický úrad SR
Príslušné STN, ON, nariadenia
Odborná literatúra, katalógové listy, články

VII.2. ZOZNAM VYJADRENÍ A STANOVÍSK VYŽIADANÝCH K NAVRHOVANEJ ČINNOSTI PRED VYPRACOVANÍM ZÁMERU

V etape spracovania zámeru spracovateľ nežiadal príslušné orgány o poskytnutie stanovísk k navrhovanej činnosti .

VII.3. ĎALŠIE DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE O DOTERAJŠOM POSTUPE PRÍPRAVY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A POSUDZOVANÍ JEJ PREDPOKLADANÝCH VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE.

Doposiaľ neexistujú žiadne doplňujúce informácie o doterajšom postupe prípravy navrhovanej činnosti, pretože posudzovanie nebolo zatiaľ vykonané.

VIII. MIESTO A DÁTUM VYPRACOVANIA ZÁMERU

Miesto : **Sobrance**

Dátum : **jún 2012**

IX. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV

IX.1. SPRACOVATEĽ ZÁMERU

adresa: GEOLAND TOP s.r.o.
Ing. Miloš Jacko, PhD.
ul . Mieru 33
073 01 Sobrance
tel: 0907 944 890

IX.2. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV PODPISOM (PEČIATKOU) SPRACOVATEĽA ZÁMERU A PODPISOM (PEČIATKOU) OPRÁVNENÉHO ZÁSTUPCU NAVRHOVATEĽA

Potvrdzujem správnosť údajov zámeru

„Zriadenie občasného bitúunku s rozrabkárňou a realizácia mäsa“

.....
Ing. Miloš Jacko, PhD.
spracovateľ

.....
Ladislav Vasil'
navrhovateľ